

บทที่ 3

มาตรการกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำโดยประมาทโดยจงใจ ตามกฎหมายจราจรของต่างประเทศและประเทศไทย

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดโรคที่อาจเป็นอันตรายขณะขับรถ มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับซึ่ขณะเมาสุรา มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาเสพติดในการขับซึ่ยานพาหนะ โดยจะศึกษากฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับทั้งสามประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น ทั้งกฎหมายไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาซึ่งประโยชน์ในการกำหนดบทลงโทษทางกฎหมายอาญาแก่ผู้กระทำความผิดฐานประมาทอันเกี่ยวเนื่องกับพระราชบัญญัติจราจรทางบก ซึ่งมีเป็นลักษณะของการกระทำความผิดประมาทเป็นการประมาทโดยจงใจ เพื่อให้เกิดความสามัคคีแก่ตัวผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นความผิดที่มีใช้ประมาทธรรมดา และเกิดความเป็นธรรมต่อผู้เสียหายและสังคมส่วนรวม ตลอดจนศึกษาเพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่เป็นปัญหาในการทำให้เกิดอุบัติเหตุจาก 3 ประเด็นดังกล่าวข้างต้น เพื่อหามาตรการที่จะเป็นการแก้ไขอย่างถูกวิธีเพื่อช่วยลดปัญหาการเกิดอุบัติเหตุจากทั้ง 3 ประเด็นกล่าวต่อไป

3.1 กฎหมายต่างประเทศ

3.1.1 ประเทศอังกฤษ

การขับซึ่ขณะเสพยาเสพติดในประเทศอังกฤษนั้น ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ.1988 (Road Traffic Act 1988) ซึ่งรัฐบาลอังกฤษได้แก้ไขเพิ่มเติมในวันที่ 2 มีนาคม 2015 โดยบัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจตรวจสอบน้ำลายเพื่อหาสารเสพติด

1) การบังคับใช้กฎหมายกรณีการกระทำประมาทโดยจงใจ อันมีสาเหตุมาจากอยู่ภายใต้ฤทธิ์ของยาเสพติดขณะขับรถ

พระราชบัญญัติจราจรทางบก ค.ศ.1988 ให้ตำรวจในเครื่องแบบหรือเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการสั่งหยุดยานพาหนะมาตรา 164¹

---

¹ กู้เกียรติ เจริญบุญ.(2562).ปัญหาและข้อบกพร่องของตำรวจ. นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี่. หน้า 3.

อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สั่งให้หยุดยานพาหนะ สามารถใช้วิธีการสุ่มตรวจได้ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องไม่สั่งหยุดอย่างกะทันหัน หรือโดยวิธีการที่ไม่เหมาะสม เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถสั่งให้หยุดในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ขับขี่มียาเสพติดหรือแอลกอฮอล์ขณะขับขี่หรือไม่ โดยสามารถทำการทดสอบเบื้องต้นได้ในกรณีมีพฤติการณ์อันควรสงสัยตามสมควร²

การทดสอบเบื้องต้น มาตรา 6C

เป็นการทดสอบโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้ได้ข้อบ่งชี้ว่า ผู้ขับขี่มีแอลกอฮอล์หรือยาเสพติดในร่างกายขณะขับขี่หรือไม่ การทดสอบเบื้องต้นนำไปใช้ได้ต่อเมื่อเจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่จราจรมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้น³

(1) ผู้ขับขี่ขับรถบนถนน หรือสถานที่สาธารณะ โดยมียาเสพติดอยู่ในร่างกายเกินขนาด
(2) ผู้ขับขี่ขับรถบนถนน หรือสถานที่สาธารณะ โดยอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมกับการขับขี่เนื่องจากมียาเสพติดอยู่ในร่างกายเกินขนาด⁴

(3) ผู้ขับขี่กระทำความผิดกฎหมายจราจรขณะขับขี่ การทดสอบเบื้องต้นดังกล่าวข้างต้นนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องอยู่ในระหว่างปฏิบัติการตามหน้าที่

(4) กรณีเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน หรือสถานที่สาธารณะ และตำรวจมีข้อสงสัยว่าผู้ขับขี่เสพยาเสพติด โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น ไม่จำเป็นต้องอยู่ระหว่างปฏิบัติการตามหน้าที่

รูปแบบของการทดสอบเบื้องต้น มี 3 รูปแบบ

(1) การทดสอบลมหายใจ
(2) การทดสอบสารเสพติดเป็นการทดสอบเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบว่าบุคคลนั้นมีสารเสพติดในร่างกาย หรือมีสารเสพติดในร่างกายเกินกว่าปริมาณที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ อาจทดสอบจากเหงื่อ หรือน้ำลาย โดยสถานที่ที่ทำการทดสอบนั้น จะทดสอบ ณ ที่นั้น หรือสถานที่ใกล้เคียงที่ถูกกำหนดไว้ให้ทดสอบ หรือกรณีเคลือบแอลกอฮอล์ ก็อาจทำการทดสอบที่สถานีตำรวจก็ได้ แต่สามารถทำการทดสอบดังกล่าวได้ไม่เกิน 3 ครั้ง ตามมาตรา 6B และ 6C

²กรมตำรวจ. (2537). *ปัญหาอาชญากรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ตำรวจ.

³นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. (2541). *อาชญากรรม (การป้องกัน: การควบคุม)*. กรุงเทพฯ: ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ (สาขาบริหารงานยุติธรรม) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

⁴จักริน ชัยญานุกร. (2542). *การดำเนินงานของผู้บริหารวิทยาลัยต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในวิทยาลัย: ศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาในจังหวัดปัตตานี*. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

(3) การทดสอบปริมาณของสารเสพติด เป็นการทดสอบเพื่อให้ทราบว่าบุคคลนั้น อยู่ในสภาวะเหมาะสมกับการขับขี่หรือไม่ และหากอยู่ในสภาวะที่ไม่เหมาะสมกับการขับขี่ มีสาเหตุมาจากแอลกอฮอล์ หรือยาเสพติด โดยให้หัวหน้าสถานีเป็นผู้ทดสอบ ตามมาตรา 6B⁵

บุคคลที่กระทำความผิดอาญา ซึ่งไม่ยอมทำการทดสอบเบื้องต้น โดยปราศจากเหตุอันควร เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจจับกุมได้โดยไม่มีหมาย⁶

อำนาจในการจับกุม ตามมาตรา 6D

(1) บุคคลจะต้องถูกจับโดยปราศจากหมายจับ ถ้าปรากฏในผลการทดสอบเบื้องต้นว่า มีสารเสพติดในเลือด หรือปัสสาวะเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

(2) บุคคลจะต้องถูกจับโดยปราศจากหมายจับ

- ปฏิเสธการทดสอบตาม ข้อ 1-4

- มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่า บุคคลนั้นมีปริมาณยาเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดในร่างกาย⁷

ตารางที่ 3.1 ปริมาณยาเสพติดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิดขณะขับรถ

Specified 'illegal' Drug (Accidental exposure-zero tolerance approach)	Limit in Blood
Benzoyllecgonine	50µg/L
Cocaine	10µg/L
Delta-9-tetrahydrocannabinol (<i>Cannabis</i>)	2µg/L
Ketamine	20µg/L
Lysergic acid Diethylamide (<i>LSD</i>)	1µg/L
Methylamphetamine (<i>Crystal Meth</i>)	10µg/L
MDMA (<i>Ecstasy</i>)	10µg/L
6-monoacetylmorphine (<i>Heroin</i>)	5µg/L

⁵จุฑามาศ พุดวิญญู. (2553). *มาตรการทางกฎหมายในการลดทอนความเป็นอาชญากรรมทางคดียาเสพติดของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

⁶จรัส มังคลารัตน์. (2534). *คำอธิบายกฎหมายอาญา*. กรุงเทพฯ: สุตรไพศาลการพิมพ์.

⁷ประจัน มณีนิล. (2529). *ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษของผู้กระทำความผิดที่เป็นชาวไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ในกฎหมายอาญาประเทศอังกฤษ ได้บัญญัติให้การจับขี้เป็นความผิดในกรณีที่มีผู้จับขี้ ปริมาณที่กฎหมายกำหนด ขณะทำการจับขี้ให้ต้องมีความรับผิดชอบ ภาพตารางดังกล่าวแสดงถึง ปริมาณยาเสพติดแต่ละประเภทถ้าเกินปริมาณที่กฎหมายบัญญัติ ถือเป็นความผิดฐานจับขี้ขณะมียา เสพติดในร่างกาย⁸

2) บทลงโทษในกรณีจับขี้ขณะมียาเสพติด

กฎการจับขี้ขณะมียาเสพติดมีผลบังคับใช้ วันที่ 2 มีนาคม ค.ศ. 2015 บัญญัติให้การมี ยาเสพติดขณะจับขี้มีความผิด ถ้าผู้จับขี้บนท้องถนนหรือในที่สาธารณะอื่นๆขณะมียาเสพติดใน ร่างกายเกินขนาดที่กฎหมายกำหนด โดยประเภทแอมเฟตามีนกฎหมายกำหนดปริมาณยาในร่างกาย ดังตารางต่อไปนี้⁹

ตารางที่ 3.2 ประเภทแอมเฟตามีนที่กฎหมายกำหนด¹⁰

Specified ‘illegal or prescribed’ Drug (Separate approach to balance risk)	Limit in Blood
Amphetamine (e.g. Dexamphetamine or Selegiline)	250µg/L

ในการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาในการจับขี้ขณะมียาเสพติดในร่างกายเพื่อช่วยผู้พิพากษา ในการตัดสินใจให้เป็นไปอย่างเหมาะสมดังแนวทางดังนี้

พระราชบัญญัติการจราจรทางบก ปี 1988 มาตรา 5A(1)(a)(2) กำหนดแนวทางการลงโทษ กรณีการจับขี้หรือพยายามจับขี้ขณะมียาเสพติดเกินขนาดที่กฎหมายกำหนดในร่างกาย ดังนี้

โทษสูงสุด: ปรับได้ไม่จำกัด และ/หรือจำคุก 6 เดือน พักใบอนุญาตจับขี้อย่างน้อย 12 เดือน หรือ จะต้องถูกพักใบอนุญาตจับขี้เป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี หากผู้กระทำความผิดเคยถูกสั่งพักใบอนุญาต มากกว่าสองครั้งเป็นระยะเวลา 56 วันหรือมากกว่านั้นภายใน 3 ปีก่อนหน้านี้ หรือจะต้อง

⁸Drugdriving.org. (2562). *ประเภทของยาเสพติด*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.drugdriving.org.uk/drug-driving-limit.php>. [2562, 18 ธันวาคม].

⁹ณัฐนัย สุภัทรากุล. (2549). *มาตรการทางกฎหมายในการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด: ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วยการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกับรูปแบบบูรณาการของศาลยาเสพติดในต่างประเทศ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

¹⁰Drugdriving.org.(2562). *Drug Driving Limits*.(Online). Available:<https://www.drugdriving.org.uk/drug-driving-limit.php>. [2019, December 19].

ถูกพักใบอนุญาตขับขี่เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปีหากผู้กระทำความผิดถูกตัดสินว่าได้กระทำความผิดฐานขับขี่ขณะมีสารเสพติดในร่างกายในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา หากพบว่ามีความล่าช้าในการพิจารณาคดีให้พิจารณาพักใบอนุญาตนั้นชั่วคราวก่อนได้¹¹

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดในการขับขี่หรือพยายามขับขี่ถ้าไม่ก่อให้เกิดความร้ายแรงเพิ่มมากขึ้นผู้พิพากษาสามารถพิจารณาลงโทษปรับและพักใบอนุญาตระหว่าง 12-22 เดือนถ้าปรากฏปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ศาลสามารถพิจารณาลงโทษเพิ่มขึ้นได้ตามระดับความร้ายแรงของผลที่เกิดขึ้นได้¹²

ปัจจัยที่ศาลนำมาใช้เป็นหลักฐานในการพิจารณาลงโทษเพิ่มขึ้น โดยอาจพิจารณาสั่งพักใบอนุญาตขับขี่ได้ระหว่าง 29-36 เดือน มีดังนี้¹³

- 1) ตรวจพบชนิดยาเสพติดหรือแอลกอฮอล์มากกว่าหนึ่งชนิดในร่างกาย
- 2) ขับรถต่ำกว่ามาตรฐาน
- 3) คนขับรถรับจ้าง
- 4) สถานที่ที่มีการกระทำความผิดเช่น ใกล้โรงเรียน
- 5) ขับขี่ขณะบรรทุกผู้โดยสาร
- 6) ขับขี่บริเวณทางเดินเท้า สภาพถนนไม่ดีหรือสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย
- 7) ปัจจัยที่ศาลนำมาใช้เป็นหลักฐานในการพิจารณาลดโทษหรือเหตุบรรเทาโทษแก่ผู้กระทำความผิด¹⁴
  - 8) กรณีผู้กระทำความผิดสำนึกผิด
  - 9) พฤติกรรมที่ดีของผู้กระทำความผิด หรือพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี
  - 10) อายุผู้กระทำความผิด
  - 11) วุฒิภาวะที่มีผลต่อความรับผิดชอบของผู้กระทำความผิด
  - 12) ความผิดปกติทางจิต

¹¹พิทยา จินาวัฒน์. (2554). *นโยบายระดับประเทศว่าด้วยการแก้ไขปัญหายาเสพติด*. เอกสารประกอบการบรรยาย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

¹²นพพร พานิชสุข. (2523). *อิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อการใช้ยากระตุ้นประสาทประเภทแอมเฟตามีนของเด็กวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

¹³นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. (2541). *อาชญากรรม (การป้องกัน: การควบคุม)*. กรุงเทพฯ: ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ (สาขาบริหารงานยุติธรรม) คณะสังคมศาสตร์.

¹⁴พีระ มีผล. (2548). *การมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของผู้นำชุมชนในพื้นที่ภาษีเจริญ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาอาชญาวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

13) การขังขังเพียงระยะเวลาสั้นๆ¹⁵

พระราชบัญญัติการจราจรทางบก ปี 1988 แก้ไขจากปี 1991 มาตรา 3

(1) หากบุคคลหนึ่งทำให้บุคคลอื่นเสียชีวิตด้วยการขังขังยานพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องจักรบนถนนหรือสถานที่สาธารณะอื่น ๆ โดยไม่ใส่ใจและเอาใจใส่หรือไม่คำนึงถึงบุคคลอื่นที่ใช้ถนนหรือสถานที่และ –

(a) ในขณะที่เขากำลังขับรถเขาอยู่ภายใต้อิทธิพลของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติด

ในกรณีความผิดตามมาตรา 3(a) มีบทกำหนดโทษที่เป็นความผิดทางอาญาคือจำคุก 14 ปี¹⁶

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ตามกฎหมายของประเทศอังกฤษพระราชบัญญัติการจราจรทางบก ค.ศ.1988 ได้มีการกำหนดปริมาณของสารเสพติดในร่างกายขณะขับรถไว้อย่างชัดเจนว่า หากเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วพบว่า มีปริมาณของสารเสพติดในร่างกายเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดก็จะต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก ปี 1988 มาตรา 5A(1)(a)(2) และหากการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิตก็จะต้องได้รับโทษจำคุกสถานหนักเป็นการเฉพาะ คือจำคุก 14 ปี ซึ่งเป็นอัตราโทษที่แตกต่างจากการกระทำความผิดฐานประมาทโดยทั่วไป ซึ่งกฎหมายไทยยังไม่มียกเว้นโทษที่เป็นกรณีเฉพาะในกรณีดังกล่าวตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก มาตรา 157/1 วรรคห้า และบทกำหนดโทษกรณีประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291 ก็ตาม แต่ก็หาได้ทำให้ผู้เสพเกรงกลัวต่อความผิดที่ตนเองจะได้รับไม่ เนื่องจากตามระบบกฎหมายไทย การกระทำที่เป็นกรรมเดียวแต่ผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษผู้กระทำความผิดโดยใช้อัตราโทษที่สูงที่สุดเพียงโทษเดียว ตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 และอาจมีเหตุบรรเทาโทษหรือลดโทษผู้กระทำความผิด หากจำเลยให้การรับสารภาพหรือให้การที่เป็นประโยชน์ตามมาตรา 78 จึงทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อโทษที่ตนเองจะได้รับ เพราะอัตราโทษที่จะได้รับไม่สูงมากพอ

จากกฎหมายดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า อัตราโทษในกรณีขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิต อันมีสาเหตุมาจากการเสพยาเสพติด อาจไม่สูงมากพอ ซึ่งไม่เหมาะสมกับความเสียหายที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำขึ้น อันเป็นเหตุร้ายแรงทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายต่อทรัพย์สินและเสียชีวิตจากการกระทำโดยประมาทของตนเห็นควรนำมาตรการทางกฎหมายของ

¹⁵ฉลองรัฐ อินทธีร์ และคณะ. (2539). ปัญหาความต้องการของวัยรุ่นไทย. *วารสารพยาบาลศาสตร์*.

¹⁶ไพฑูริย์ แสงพุ่ม. (ม.ป.ป.). *ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ที่ Sigmund Freud*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิชาการด้านยาเสพติด สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.

ประเทศอังกฤษมาปรับใช้ ซึ่งจะทำให้ประชาชนในสังคมเกิดความเกรงกลัวต่อบทบัญญัติของกฎหมายที่มีโทษหนักขึ้น และรู้จักยับยั้งชั่งใจในสิ่งที่อาจจะกระทำการใดๆ อันคาดเห็นได้ว่าอาจเกิดผลร้ายต่อผู้อื่น

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยจะศึกษามาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายจราจรของต่างประเทศในกรณีการขับขี่ยานพาหนะ โดยมีโรคต้องห้ามและบทลงโทษ เพื่อให้ทราบถึงมาตรการการบังคับใช้กฎหมายการขับขี่ยานพาหนะ โดยมีโรคต้องห้ามของต่างประเทศ และนำข้อดีของกฎหมายต่างประเทศที่อาจจะเป็นประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมายในกรณีการกระทำประมาทโดยจงใจ อันมีสาเหตุมาจากการขับขี่ยานพาหนะ โดยมีโรคต้องห้ามเพื่อมาทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายไทย และเพื่อใช้ปรับปรุงและแก้ไขในส่วนที่กฎหมายไทยยังไม่มีต่อไป

3.1.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในประเทศสหรัฐอเมริกาการออกใบอนุญาตขับรถให้ประชาชนนั้นเป็นอำนาจของแต่ละรัฐ โดยปกติแล้วผู้ขับขี่จำเป็นจะต้องได้รับใบอนุญาตขับรถจากรัฐที่ตนเองอยู่และรัฐทุกรัฐจะยอมรับใบอนุญาตขับรถของคนจากรัฐอื่นที่เข้ามาเป็นการชั่วคราว¹⁷

การดำเนินคดีจราจรและการบังคับใช้กฎหมายจราจรของประเทศสหรัฐอเมริกานั้นในแต่ละรัฐจะมีการบัญญัติกฎหมายจราจรของมลรัฐ ให้เป็นไปตามกฎหมายต้นแบบเรียกว่า Model Traffic Ordinance ตามที่คณะกรรมการจัดวางแนวทางกฎหมายจราจรแห่งชาติ (The Nation Committee on Uniform Traffic Law and Ordinance) ซึ่งเป็นหน่วยงานเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร และมีหน้าที่ในการวางแนวทางกฎหมายจราจรในประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดไว้ เพื่อให้กฎหมายจราจรในแต่ละมลรัฐมีความเป็นเอกภาพและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กฎหมายต้นแบบดังกล่าวได้กำหนดประเภทความผิดเกี่ยวกับการจราจรเป็น 2 ประเภทคือ¹⁸

1) ความผิดที่ไม่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนรถ ส่วนใหญ่ความผิดเกี่ยวกับการจอดรถ (Parking Violations) เช่น จอดรถในที่ห้ามจอด จอดรถเกินเวลาที่ชำระค่าจอดหรือจอดไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานเป็นต้น ความผิดประเภทนี้เป็นความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หากผู้กระทำความผิดรับสารภาพว่ากระทำความผิดและไม่ประสงค์ที่จะสู้คดีก็สามารถนำเงินไปชำระค่าปรับได้ที่ศาลที่มีเขตอำนาจ หรือนำไปชำระที่ Traffic violations bureau ซึ่งโดยทั่วไป จะมีสำนักงานตั้งอยู่ที่บริเวณสถานีตำรวจ หรือจะส่งเงินค่าปรับทางไปรษณีย์ก็ได้ โดยด้านหลังใบสั่งจะมีจำนวนค่าปรับซึ่งกฎหมายกำหนดไว้อยู่ด้านหลังว่าทำผิดมาตราใด และมีโทษ

¹⁷ ชูติมา คำดี และคณะ. (2556). ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของมาตรการคัดกรองสุขภาพเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจราจรทางถนน. *วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข*, 7 (4), หน้า 494.

¹⁸ กงสุลใหญ่ นครซิดนีย์. (2558). *กิจกรรมกงสุลใหญ่ประจำซิดนีย์*. ฉบับที่ 12 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2558.

เท่าใดกรณีผู้กระทำความผิดประสงค์จะสู้คดี หรือไม่ประสงค์ที่จะชำระเงินตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดก็ต้องไปศาลเพื่อสู้คดี หรือให้ศาลกำหนดค่าปรับให้¹⁹

2) ความผิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนรถ(Moving Violations) เช่น ขับรถด้วยความเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด ขับรถฝ่าฝืนสัญญาณ ขับรถโดยไม่มีใบขับขี่ หรือขับรถในขณะที่เมาสุรา เป็นต้น ความผิดประเภทนี้ นอกจากจะเป็นความผิดที่มีโทษปรับที่อาจจะสูงที่สุดถึง 25,000 บาทแล้วยังความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนอีกด้วย ซึ่งจัดว่าเป็นความผิดประเภท misdemeanor สำหรับความผิดประเภทนี้ เมื่อเจ้าพนักงานจราจรพบการกระทำความผิดก็จะดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิด และออกใบสั่ง Traffic citation บันทึกรายการเลขใบขับขี่และลักษณะการกระทำความผิดรวมถึงวันและเวลาที่กำหนดให้ผู้ต้องหาไปศาล²⁰ เมื่อถึงวันนัดพิจารณาครั้งแรก ศาลจะอ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพศาลก็จะตัดสินคดีไปเลยโดยไม่ต้องสืบพยานซึ่งศาลอาจเพียงแต่ลงโทษปรับหรือให้รอการลงโทษจำคุกไว้ หรืออาจจะลงโทษจำคุกแล้วแต่ความหนักเบาของการกระทำความผิดกฎหมายจราจรของจำเลย²¹ ความผิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนรถ (Moving violations) ที่ผู้กระทำความผิดต้องไปแสดงตัวที่ศาล ได้แก่ ความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะระหว่างมีนเมา หรือเสพยาเสพติดขณะขับรถ ความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะจนเกิดอุบัติเหตุ ความผิดฐานหลบหนีหลังจากเกิดอุบัติเหตุความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะขณะถูกยึดใบอนุญาตขับขี่ ความผิดฐานขับรถเร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น²²

เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ใหญ่ประกอบไปด้วยมลรัฐต่างๆ 50 รัฐวิธีพิจารณาความอาจแตกต่างกันออกไปเช่น การพิจารณาคดีของศาลในมลรัฐทางตะวันตกตำรวจไม่ต้องมาศาลเว้นแต่จะถูกเรียกมาเป็นพยาน ส่วนทางมลรัฐตะวันออก ตำรวจต้องมาในการพิจารณาคดีโดยทั่วไปในการกระทำผิดกฎหมายจราจรหากเป็นความผิดเพียงเล็กน้อยผู้กระทำความผิดไม่จำเป็นต้องไปแสดงตัวที่ศาล เว้นแต่เป็นความผิดบางประเภทที่ผู้กระทำความผิดต้องมาปรากฏตัวที่ศาลในการพิจารณาคดี คือ

¹⁹ เทวินทร์ วาริศรี. (2562). *อุบัติเหตุและการบริหารงานด้านอุบัติเหตุ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://tewin.org/UploadImage/0b40b45c-b3b5-4e36-976a-48e62cc8dce0.pdf>. [2562, 9 ธันวาคม].

²⁰ Mygreencardus. (2558). *ใบขับขี่อเมริกาเทียบใบขับขี่ไทย*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.mygreencardus.com/driver-license-usa-thai/>. [2562, 8 ธันวาคม].

²¹ Radio Taiwan International. (2559). *ใบขับขี่สั้น 2 ปี*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://thai.rti.org.tw/news/?recordId=40124>. [2562, 8 ธันวาคม].

²² ณรงค์ ใจหาญ. (2551). *รายงานการวิจัยเรื่องการกำหนดชั้นโทษการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม.

1) ขับขี่ยานพาหนะระหว่างมีเนมาหรือมีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดมากกว่า 0.01% หรือเสพยาเสพติดขณะขับรถ

2) ขับขี่รถประมาทจนเกิดอุบัติเหตุ หลบหนีหลังจากเกิดอุบัติเหตุ

3) ขับขี่ยานพาหนะขณะถูกยึดใบอนุญาตขับขี่, ขับรถเร็วเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด

ในกรณีโทษปรับผู้กระทำความผิดสามารถชำระค่าปรับด้วยเงินสดหรือเช็คและในกรณีที่ไม่สามารถชำระค่าปรับได้ในคราวเดียว ศาลอาจอนุญาตให้ผ่อนชำระค่าปรับได้ หรืออาจให้ทำกิจกรรมบริการสังคมได้ (Community Services) เพื่อหักใช้หนี้ค่าปรับในอัตราชั่วโมงละ 5 เหรียญสหรัฐก็ได้ และการลงโทษการกระทำความผิดครั้งแรก สำหรับความผิดที่มีอัตราโทษอย่างสูงให้จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 600 เหรียญสหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมักจะใช้วิธีการคุมประพฤติแทนการลงโทษจำคุกโดยมีระยะเวลาคุมประพฤติประมาณ 5 ปี และให้เข้าโรงเรียนฝึกสอนกฏจราจรหรือวางข้อจำกัดในการขับขี่ เช่น ให้ขับรถได้เฉพาะไปที่ทำงาน และขับรถกลับบ้านเท่านั้นเป็นระยะเวลา 1 ปี²³

1) การบังคับใช้กฎหมายกรณีการกระทำประมาทโดยจงใจ อันมีสาเหตุมาจากการขับขี่ยานพาหนะ โดยมีโรคต้องห้าม

การสอบใบอนุญาตขับรถในประเทศสหรัฐอเมริกาจะประกอบด้วยการสอบข้อเขียน (Written test) และสอบภาคปฏิบัติ (Drive Test) เหมือนประเทศอื่น ๆ ในการสอบข้อเขียน บางรัฐกำหนดไว้ว่า สามารถทำผิดในการสอบข้อเขียนได้ไม่เกิน 3 ข้อ และสอบข้อเขียนได้ไม่เกิน 3 ครั้งติดต่อกัน เมื่อสอบข้อเขียนผ่านจะได้รับ Instruction Permit หรือ Temps บางแห่งเรียก Learner's Permit ซึ่งจะใช้ขับรถได้ก็ต่อเมื่อมีคนที่ได้รับใบขับขี่โดยสมบูรณ์หรือ Driver License นั่งไปด้วยข้างๆ หรือบางแห่งกำหนดว่า ต้องมีคนที่ยังขับรถได้และมีใบอนุญาตขับรถ และมีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไปนั่งไปด้วยข้างๆ ห้ามคนที่นั่งไปด้วยข้างๆ เป็นบุคคลที่อายุต่ำกว่า 25 ปี เนื่องจากเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เมื่อผู้ที่มี Instruction Permit แล้ว และสอบภาคปฏิบัติผ่านจึงจะได้รับ Temporary Driver License ก่อน แต่บางรัฐอาจจะได้รับ Driver License เลย เช่นเดียวกับการสอบข้อเขียน บางรัฐกำหนดให้สอบแก้ตัวภาคปฏิบัติที่สอบครั้งแรกไม่ผ่าน โดยให้สอบครั้งที่ 2 ได้ หากการสอบภาคปฏิบัติไม่ผ่านทั้ง 2 ครั้ง ต้องสอบข้อเขียนใหม่ เป็นต้น²⁴

²³ วิเชียร มูริจันทร์. (2541). *พฤติกรรมของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุจราจรในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

²⁴ Department of Transport. (2020). *Renew my driver's licence (seniors 85+)*. (Online). Available: <https://translate.google.co.th/translate?hl=th&sl=en&tl=th&u=http%3A%2F%2Fwww.transport.wa.gov.au%2Flicensing%2F renew-my-drivers-licence-seniors-85-plus.asp&anno=2>. [2020, March 3].

โรคที่กำหนดให้มีการตรวจและรับรองในใบรับรองแพทย์ประกอบการขอรับใบอนุญาตขับรถของประเทศสหรัฐอเมริกามีดังนี้

- โรคเบาหวานซึ่งต้องใช้ insulin
- ประวัติกล้ามเนื้อหัวใจตาย กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด หรือเส้นเลือดหัวใจอุดตัน หรือโรคหัวใจอื่น

- ประวัติอาการหายใจลำบาก
- อาการของความดันโลหิตสูง
- ประวัติหรืออาการของโรคข้อ Rheumatic ข้ออักเสบ
- โรคทางระบบประสาทกล้ามเนื้อ เนื้อหรือโรคของหลอดเลือดส่วนปลาย
- ประวัติโรคลมชัก
- ประวัติโรคทางจิต ประสาท ทั้งที่มีพยาธิสภาพและไม่มี²⁵

2) บทลงโทษในกรณีขับขี่โดยมีโรคต้องห้าม

การห้ามขับรถสำหรับผู้ขับขี่บางประเภท ประเทศสหรัฐอเมริกายังมีความแตกต่างกันในแต่ละรัฐ สำหรับผู้ป่วยเป็นโรคลมชัก โดย 22 รัฐห้ามขับรถเป็นระยะเวลานาน 1 ปี หลังจากควบคุมการชักได้ 16 รัฐห้ามขับรถเป็นเวลานาน 6 เดือน รัฐห้ามขับรถยนต์นาน 3 เดือน 1 รัฐห้ามเป็นระยะเวลานาน 18 เดือน 1 รัฐห้ามเป็นระยะเวลานาน 24 เดือน และมีถึง 7 รัฐ ไม่กำหนดระยะเวลา²⁶ สำหรับในมลรัฐนอร์ท แคโรไลนา ผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถจะต้องไปสอบใบหัดขับ (Learning Permit) ก่อน ซึ่งใบหัดขับดังกล่าวมีอายุ 1 ปี หากต้องขับรถจะต้องมีผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถแล้วนั่งไปด้วยข้าง ๆ ห้ามขับตามลำพังเด็ดขาด หลังจากครบกำหนดแล้ว สามารถขอสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตขับรถได้ โดยใบอนุญาตขับรถที่ออกให้สำหรับบุคคลที่มีอายุระหว่าง 18-65 ปี จะได้รับใบอนุญาตขับรถที่มีอายุ 8 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปี ขึ้นไป ใบอนุญาตขับรถจะมีอายุ 5 ปี²⁷ มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ใบอนุญาตขับรถมีอายุ 5 ปี เป็นต้น²⁸

²⁵ Govisa. (2020). *การมีใบขับขี่ในสหรัฐอเมริกา*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://govisa.wordpress.com/2011/08/10/การมีใบขับขี่ในสหรัฐอเมริกา>. [2563, 3 มีนาคม].

²⁶ Gerhardts Grebing. (1982). *The Fine in Comparative Law: A Survey of 21 Countries*. Cambridge: Institute of Criminology. p. 4.

²⁷ ไทยรัฐออนไลน์. (2562). *ใบขับขี่*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.thairath.co.th/content/430011>. [2562, 20 พฤศจิกายน].

²⁸ Road & Maritime. (2020). *Older Drivers*. (Online). Available: <http://www.rms.nsw.gov.au/roads/licence/older-drivers/>. [2020, March 4].

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการระบุโรคต่างๆที่สำคัญในการขอออกใบอนุญาตขับขี่ เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุบนท้องถนนเนื่องจากโรคเหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อการใช้รถของผู้ขับขี่ได้ เช่น โรคเบาหวานที่ต้องใช้อินซูลิน ประวัติกล้ามเนื้อหัวใจวาย กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด ประวัติอาการหายใจลำบาก อาการของความดันโลหิตสูง ประวัติของอาการโรคข้ออักเสบ ประวัติโรคลมชัก ประวัติโรคทางจิต เป็นต้นซึ่งโรคเหล่านั้นอาจส่งผลกระทบต่อการใช้รถของผู้ขับขี่ และ มาตรการทางกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริการณการขับขี่โดยไม่มีใบอนุญาตขับขี่ นอกจากจะเป็นความผิดที่มีโทษปรับที่อาจจะสูงสุดถึง 25,000 บาทแล้ว ยังเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนอีกด้วย ซึ่งจัดว่าเป็นความผิดประเภท misdemeanor สำหรับความผิดประเภทนี้ เมื่อเจ้าพนักงานจราจรพบการกระทำความผิดก็จะดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิด และออกไปสั่ง Traffic citation บันทึกหมายเลขใบขับขี่และลักษณะการกระทำความผิด รวมถึงวันและเวลาที่กำหนดให้ผู้ต้องหาไปศาล ซึ่งศาลอาจเพียงแต่ลงโทษปรับหรือให้รอการลงโทษจำคุกไว้ หรืออาจจะลงโทษจำคุกแล้วแต่ความหนักเบาของการกระทำความผิดกฎหมายจราจรของจำเลย ซึ่งประเทศไทยมิได้มีการกำหนดโรคที่อาจเป็นอันตรายขณะขับขี่ไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนการที่ผู้กระทำความผิดขับขี่โดยประมาทเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและร่างกาย ซึ่งในประเด็นนี้ผู้กระทำความผิดทราบดีอยู่แล้วว่ามีโรคประจำตัวซึ่งเป็น โรคต้องห้ามในการขับขี่ โรคเหล่านั้นอาจส่งผลกระทบต่อการใช้รถของผู้ขับขี่ ฉะนั้น ตัวผู้กระทำความผิดย่อมทราบดีว่าจะเกิดผลเสียหายอย่างไรต่อไป เห็นควรกำหนดโทษให้สูงขึ้นตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาขึ้นเนื่องจากการกระทำที่ผู้กระทำความผิดยอมเสี่ยงเห็นผลร้ายที่จะเกิดขึ้น

3.1.3 ประเทศญี่ปุ่น

ทุกประเทศต่างตระหนักว่าการกระทำความผิดฐานขับขี่ขณะเมาสุราเป็นปัญหาสำคัญลำดับต้นๆที่ต้องเร่งแก้ไขเนื่องจากอุบัติเหตุบนท้องถนนเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตของผู้คนจำนวนมากทั้งตัวผู้ขับขี่ผู้โดยสารหรือผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทั้งเด็กผู้ใหญ่ และคนชราซึ่งการสูญเสียจากอุบัติเหตุบนท้องถนนแต่ละครั้งสร้างความสูญเสียที่ยิ่งใหญ่ไม่แพ้กับสถาบันครอบครัวสังคมหรือเศรษฐกิจซึ่งแต่ละประเทศมีการบัญญัติมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันและยับยั้งการกระทำความผิดฐานขับขี่ขณะเมาสุราเมื่อได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับขี่ขณะเมาสุราของประเทศญี่ปุ่น เพื่อสามารถนำมาเปรียบเทียบกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับขี่ขณะเมาสุราของประเทศไทยได้ดังนี้

1) การบังคับใช้กฎหมายกรณีการกระทำโดยประมาทโดยจงใจกรณีขับยานพาหนะขณะเมาสุรา

รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยบนท้องถนนเป็นอย่างมากในอดีต ประเทศญี่ปุ่นมีปัญหากรณีเมาแล้วขับและมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนเป็นจำนวนมาก แต่ต่อมาประเทศญี่ปุ่นมีการแก้ไขบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องจากแรงผลักดันและเสียงเรียกร้องของประชาชนจากกรณีอุบัติเหตุที่สะท้อนขวัญอันเกิดจากการขับซึ้ขณะเมาสุราทั้งอุบัติเหตุที่ทำให้เด็กวัย 1 ขวบและ 3 ขวบเสียชีวิตอุบัติเหตุที่ทำให้นักศึกษาที่เดินบนทางเท้าเสียชีวิต²⁹ ซึ่งเหตุสะท้อนขวัญดังกล่าวที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งทำให้เกิดเสียงเรียกร้องจากประชาชนให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อเพิ่มโทษกับผู้กระทำความผิดฐานขับซึ้ขณะเมาสุราและครอบครัวของเหยื่อได้ยื่นเรื่องต่อรัฐสภาขอให้มีการแก้ไขกฎหมายและพิจารณาว่าเมาแล้วขับไม่ใช่เรื่องประมาท³⁰

การพิจารณาคดีก่อนที่จะมีการเรียกร้องดังกล่าวข้างต้นนั้นมองว่าการกระทำความผิดฐานขับซึ้ขณะเมาสุราเป็นการกระทำโดยประมาทเท่านั้นซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีปรับ 500,000 เยนแต่ในปีค.ศ.2001 ประเทศญี่ปุ่นได้มีการแก้ไขกฎหมายตามเสียงเรียกร้องของสังคมโดยกฎหมายใหม่เรื่อง “เมาแล้วขับ” เห็นว่ากระบวนการยุติธรรมและศาลต้องพิจารณาโดยแยกว่าการกระทำดังกล่าวเป็นเรื่อง “ประมาท” หรือ “เจตนา” เพราะหากมองว่าการขับซึ้ขณะเมาสุราเป็นเรื่องของความประมาทบทกำหนดโทษก็ยังคงเดิมแต่ถ้าพิจารณาว่าการขับซึ้ขณะเมาสุราเป็น Dangerous Driving Resulting in Deaths and Injuries หรือ crime of intent จะเป็นความผิดฐานขับซึ้อันตรายเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตซึ่งมีโทษจำคุกสูงถึง 20 ปีซึ่งจะค้ำนึ่งถึง³¹

- (1) การขับซึ้ที่ได้รับผลกระทบจากแอลกอฮอล์
- (2) การขับซึ้ที่ไม่สามารถควบคุมได้ด้วยความเร็วสูง
- (3) ไม่มีทักษะในการขับซึ้
- (4) แขงอย่างน่ากลัวหรือขับรถจึกด้นคันหน้า

²⁹ ศูนย์ข้อมูลและข่าวสืบสวนเพื่อสิทธิพลเมือง. (2563). ญี่ปุ่น. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.tcijthai.com/news/2017/23/watch/6939>. [2563,25 มีนาคม].

³⁰ บังเอิญ เนียมศรี. (2558). การบังคับใช้กฎหมายกรณีขับรถขณะเมาสุราเปรียบเทียบของประเทศไทยกับญี่ปุ่น. หลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.

³¹ ปกครอง เปรมดิษฐ์กุล. (2558). ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย: ศึกษากรณีขับรถขณะเมาสุราเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย. หลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.

(5) ฝ่าฝืนสัญญาไฟแดง

ซึ่งหลังจากมีการแก้ไขกฎหมายและแนวคิดแล้วก็มีกรณีตัวอย่างในคดีที่ผู้ขับขี่ขณะเมาสุราที่มีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือด 85 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ (mg%) ขับรถชนคนข้ามถนนอายุ 65 ปี และ 95 ปี โดยศาลพิพากษาจำคุก 14 ปี โดยใช้แนวทาง “Dangerous Driving Resulting in Deaths and Injuries” แทน “ประมาท” (the crime of professional negligence driving) ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักกว่าความผิดฐานขับขี่โดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายซึ่งมีโทษจำคุกกำหนดไว้ไม่เกิน 7 ปี³² โดยเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าโทษของผู้ขับขี่ขณะเมาสุราจนก่อให้เกิดผู้อื่นถึงแก่ความตายมีอัตราโทษรุนแรงรองจากความผิดฐานฆ่าคนตายเลย

นอกจากเหตุการณ์ที่กล่าวไปข้างต้นแล้วในปี ค.ศ. 2006 มีกรณีเมาแล้วขับที่เกิดจากผู้ขับขี่ที่เป็นเจ้าหน้าที่เทศบาลที่อยู่ในอาการเมาสุราขับรถชนท้ายรถเก๋งทำให้รถเก๋งที่มีสมาชิกในครอบครัวที่เป็นเด็ก 3 คนที่นั่งมาในรถตกสะพานลงไปในอ่าวซานาตะทำให้เด็กทั้ง 3 คนเสียชีวิต³³ โดยผู้ขับขี่ได้ขับรถหลบหนีและขอให้เพื่อนช่วยบอกว่าเป็นผู้ขับขี่แทนทำให้เกิดการเรียกร้องให้แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการขับขี่ขณะเมาสุราอีกครั้ง โดยในครั้งนี้ได้เรียกร้องให้มีการแก้ไขกฎหมายโดยให้กำหนดความผิดแก่บุคคลที่นั่งไปด้วยตลอดจนร้านจำหน่ายสุราที่ได้ละเลยและจำหน่ายสุราให้แก่คนที่ต้องขับรถ

จากการพยายามแก้ไขปัญหาคาการขับขี่ขณะเมาสุราของญี่ปุ่นโดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับขี่ขณะเมาสุรามีสาระสำคัญหลายประการดังเห็นได้จากกฎหมายจราจรของประเทศญี่ปุ่นที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2550 ซึ่งมีการกำหนดบทลงโทษกับผู้ขับขี่ขณะเมาสุราและผู้เกี่ยวข้องดังนี้

2) บทลงโทษในกรณีข้ายานพาหนะขณะเมาสุรา

พระราชบัญญัติการจราจรประเทศญี่ปุ่น³⁴

มาตรา 65 ห้ามข้ายานพาหนะในขณะที่มีแอลกอฮอล์ในร่างกาย

ห้ามให้ยืมหรือให้ข้ายานพาหนะแก่ผู้ที่นำวิตกว่าจะกระทำผิดตามวรรคหนึ่ง

ห้ามให้สุราหรือสนับสนุนการดื่มสุราแก่ผู้ที่นำวิตกว่าจะกระทำผิดตามวรรคหนึ่ง

³² เรื่องเดียวกัน, หน้า 26

³³ นัชรศม์ ชูหิรัฐญวัฒน์. (2555). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎหมายจราจรของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ภายในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา*. โครงการงาน วิศวกรรมศาสตรมหาบัณชิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

³⁴ ศูนย์ข้อมูลและข่าวสืบสวนเพื่อสิทธิพลเมือง. (2563). *ญี่ปุ่น*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.tcijthai.com/news/2017/23/watch/6939>. [2563,25มีนาคม].

ห้ามร้องขอหรือไต่สวนให้ผู้อื่นขับขี้นยานพาหนะไปส่งตนเองโดยที่รู้อยู่แล้วว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่มีแอลกอฮอล์ในร่างกายอีกทั้งห้ามร่วมโดยสารไปในยานพาหนะที่ขับขี้นโดยบุคคลที่กระทำผิดตามวรรคหนึ่งด้วย

1) เมมาแล้วขับ: จำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือปรับไม่เกิน 1 ล้านบาท (360,000 บาท) หักคะแนน 35 แต้มและเพิกถอนใบขับขี่ 3 ปี

2) เมมาแล้วขับเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต: จำคุกไม่เกิน 20 ปี (เป็นโทษที่มีความรุนแรงรองจากความผิดฐานฆ่าคนตาย)

3) มีแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินกว่า 0.15 มิลลิกรัมต่อลมหายใจ 1 ลิตร: จำคุกไม่เกิน 3 ปีหรือปรับไม่เกิน 5 แสนบาท (180,000 บาท) หักคะแนน 13-25 แต้มและยึดใบขับขี่ตั้งแต่วันที่ 90 วัน ไปจนถึงเพิกถอนใบขับขี่ 2 ปี³⁵

4) ผู้ให้ยืมหรือให้ใช้ยานพาหนะ: จำคุกและปรับเท่าผู้ขับขี่ผู้จำหน่าย ผู้สนับสนุนให้ดื่ม

5) ผู้โดยสารร่วมมาด้วยแบ่งได้ดังนี้

(1) กรณีผู้ขับขี่เมมาแล้วขับ: จำคุกไม่เกิน 3 ปีหรือปรับไม่เกิน 5 แสนบาท (180,000 บาท)

(2) กรณีผู้ขับขี่มีแอลกอฮอล์ในร่างกาย: จำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือปรับไม่เกิน 3 แสนบาท (108,000 บาท)

เมื่อมีกำหนดมาตรการทางกฎหมายแล้วเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมของญี่ปุ่นได้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลัก “เกมบัมบีสี่-ชะ” (โทษหนัก-บังคับเข้ม)³⁶ ซึ่งเป็นการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเสมอภาคตลอดจนการลงโทษอย่างจริงจังทำให้เกิดความเกรงกลัวต่อการกระทำผิด กล่าวโดยสรุปคือเหตุที่ทำให้การกระทำความผิดฐานขับขี้นขณะเมาสุราของประเทศญี่ปุ่นที่ลดลงอย่างมากเป็นเพราะประเทศญี่ปุ่นตระหนักถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิดฐานขับขี้นขณะเมาสุราอย่างหนักหน่วงจึงได้มีการวางแนวความคิดในกระบวนการยุติธรรมว่าให้พิจารณาว่าการกระทำความผิดฐานขับขี้นขณะเมาสุราจนเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตมิใช่การกระทำโดยประมาทแต่เป็นการกระทำความผิดฐานขับขี้นอันตรายเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายทั้ง

³⁵ กองกำกับการนโยบายและแผน กองบัญชาการตำรวจภูธร. (2530). *การบริหารการจราจร*. กรุงเทพฯ: กองกำกับการนโยบายและแผน กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3. หน้า 12-13.

³⁶ ศุภกร ตันฐาน. (2558). *ปัญหาเมมาแล้วขับกรณีศึกษา โทษหนัก บังคับเข้ม มีผลกระทบต่อสังคมหรือชี้นำสังคมได้เพียงใด*. หลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.

การเพิ่มโทษกับผู้ขับขี่ขณะเมาสุราก็กำหนดความผิดเพิ่มเติมกับผู้โดยสารที่นั่งในยานพาหนะที่ผู้ขับขี่เมาสุราตลอดจนผู้จำหน่ายผู้ให้ยืมหรือผู้สนับสนุนให้ดื่มสุราแก่ผู้ที่อาจคาดหมายได้ว่าจะกระทำการขับขี่ขณะเมาสุรานอกจากจะมีการวางแนวคิดว่าผู้ขับขี่ขณะเมาสุราอันเป็นเหตุให้ผู้เสียชีวิตมิใช่เป็นการกระทำโดยประมาทการเพิ่มโทษและการกำหนดตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดให้ต้องรับโทษเพิ่มขึ้นแล้วประเทศญี่ปุ่นยังมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง³⁷ ผ่านการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมในขั้นตอนต่างๆ อาทิการบังคับใช้กฎหมายของพนักงานตำรวจการยื่นฟ้องของพนักงานอัยการตลอดจนการตัดสินของผู้พิพากษาที่มีการลงโทษอย่างจริงจังกระทั่งมีการประณามการกระทำความผิดฐานขับขี่ขณะเมาสุราในคำพิพากษาด้วยโดยเชื่อว่าการปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มงวดของเจ้าหน้าที่และคำตัดสินของผู้พิพากษาจะสื่อไปถึงประชาชนในสังคมให้ตระหนักถึงผลการลงโทษที่รุนแรงจากการกระทำความผิดฐานขับขี่ขณะเมาสุรา³⁸

ตัวอย่างเช่นร้านอาหารแห่งหนึ่งมีที่จอดรถให้บริการและทราบชัดเจนว่าลูกค้าขับรถมาที่ร้านร้านอาหารนี้จะต้องไม่เสิร์ฟเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้กับผู้ขับขี่อีกทั้งผู้ที่นั่งรถมาด้วยก็ต้องไม่สนับสนุนให้ดื่มและจะต้องไม่นั่งรถกลับไปด้วยมิฉะนั้นทุกฝ่ายจะมีความผิดทั้งหมด

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษามาตรการการบังคับใช้กฎหมายจราจรของประเทศญี่ปุ่นได้มีการปรับแก้กฎหมายข้างต้นที่กำหนดโทษอย่างเข้มงวดกับทั้งผู้ขับขี่ผู้โดยสาร และผู้สนับสนุนในการเมาแล้วขับ ส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นมีอัตราการเกิดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับในอัตราที่ต่ำหากเทียบกับประเทศในโซนเอเชียด้วยกัน ดังนั้นการนำเอามาตรการของกฎหมายญี่ปุ่นมาปรับใช้ในประเทศไทยจึงน่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการแก้ไขกฎหมายไทยเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับได้ ตามกฎหมายไทย กรณีเมาแล้วขับนั้น ยังคงรับโทษอยู่ในฐานความผิดเดียวกันกับประมาทโดยทั่วไป ทั้งที่สังเกตเห็นได้ว่า การกระทำของจำเลยในกรณีนี้มีความจงใจที่จะฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมาย และไม่แยแสต่อภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้อื่นจากการกระทำของตนเอง เนื่องจาก ผู้ขับขี่ยานพาหนะทราบคืออยู่แล้วว่า การดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปและฤทธิ์ของแอลกอฮอล์นั้นอาจส่งผลให้ระบบสมองสั่งการได้ช้าและการควบคุมร่างกายผิดปกติ แต่ยังไปฝืนขับรถ ซึ่งทั้งที่กฎหมายก็ได้ห้ามอยู่แล้วว่า มิให้ผู้ดื่มแอลกอฮอล์ขับรถขณะเมาสุรา โดยถือเป็นความเสียดระดับสูง

³⁷ มติชนออนไลน์. (2563). *ถูกจับจริง*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.matichon.co.th/news-monitor/news_1366901. [2563, 3 มีนาคม].

³⁸ สรวุฒิ พันธ์ขาว. (2522). *อาชญากรรมพื้นบ้าน: การฝ่าฝืนกฎหมายจราจร*. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

และในสภาพแวดล้อมเช่นนั้น ผู้กระทำจะต้องรู้ว่าการกระทำดังกล่าว เป็นความเลื่องที่มีระดับสูงจากการกระทำเช่นนั้น การกระทำเช่นนี้สมควรที่จะได้รับโทษหนักขึ้น

ซึ่งกฎหมายประเทศญี่ปุ่นได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก เนื่องจาก ประเทศญี่ปุ่นตระหนักถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิดฐานขับขี่ขณะเมาสุราอย่างหนักหน่วงจึงได้มีการวางแผนความคิดในกระบวนการยุติธรรมว่าให้พิจารณาว่าการกระทำความผิดฐานขับขี่ขณะเมาสุราจนเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตมิใช่การกระทำโดยประมาททั่วไป

3) บทลงโทษในกรณีขับขี่โดยมีโรคต้องห้าม

มาตรการทางกฎหมายในการขอรับใบอนุญาตขับรถตามระบบกฎหมายประเทศญี่ปุ่น
Road Traffic Act according to Japan³⁹

Article 64(1) It is prohibited for any person to drive a motor vehicle or ride a motorized bicycle without being licensed to drive by a public safety commission as under Article 84, paragraph (1) (this includes if the person's driver's license has been suspended pursuant to the Article 90,

paragraph (5), Article 103,

paragraph (1) or (4), Article 103-2,

paragraph (1), Article 104-2-3,

paragraph (1) or (3), or Article 103,

paragraph (4) as applied mutatis mutandis pursuant to Article 104-2-3, paragraph (5)).

Article 117-3-2A person as referred to in one of the following items is subject to imprisonment for not more than two years or a fine of not more than 300,000 yen:

(i) a person violating Article 64 (Prohibition against Unlicensed Driving and Related Conduct), paragraph (3);

Article 84(1) A person seeking to drive a motor vehicle or ride a motorized bicycle (hereinafter referred to as a "motor vehicle or motorized bicycle") must obtain a driver's license (hereinafter referred to as a "license" or "licensing") from a public safety commission in order to do so.

³⁹ ศูนย์ข้อมูลและข่าวสืบสวนเพื่อสิทธิพลเมือง. (2563). ญี่ปุ่น. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.tcijthai.com/news/2017/23/watch/6939>. [2563,25 มีนาคม].

พระราชบัญญัติจราจรทางบกของประเทศญี่ปุ่น

ข้อ 117-3-2 บุคคลที่อ้างถึงในรายการต่อไปนี้อาจถูกจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกิน 300,000 เยน

(i) บุคคลที่ละเมิดมาตรา 64 (ข้อห้ามในการขับรถโดยไม่ได้รับอนุญาตและความประพฤติที่เกี่ยวข้อง) วรรค (3)

ข้อ 64 (1) ห้ามมิให้ผู้ใดขับรถยนต์หรือจักรยานมอเตอร์โดยไม่ได้รับอนุญาตให้ขับรถโดยคณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะตามมาตรา 84 วรรค (1) (รวมถึงถ้าใบขับขี่ของบุคคลนั้นเป็น ถูกระงับตามข้อ 90 ย่อหน้า (5), บทความ 103,

ย่อหน้า (1) หรือ (4) ข้อ 103-2 ย่อหน้า (1), บทความ 104-2-3, ย่อหน้า (1) หรือ (3) หรือ ข้อ 103 วรรค (4) ตามที่นำมาใช้โดยอนุโลมตามมาตรา 104-2-3 วรรค (5))

บทความ 84 (1) ผู้ที่ต้องการขับยานพาหนะหรือจักรยานมอเตอร์ (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ยานยนต์หรือจักรยานยนต์”) ต้องได้รับใบขับขี่ (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ใบอนุญาต” หรือ “ใบอนุญาต”) จากคณะกรรมการความปลอดภัยสาธารณะเพื่อทำเช่นนั้น⁴⁰

โดยสรุป มาตรการทางกฎหมายของประเทศญี่ปุ่นมีการกำหนดบทลงโทษกรณีผู้ขับรถทำการฝ่าฝืนขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตขับรถว่า อาจถูกจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกิน 300,000 เยน ซึ่งถือว่ามีบทลงโทษที่สูงกว่าประเทศไทยเป็นอย่างมาก ผู้ขับรถในประเทศญี่ปุ่นจึงเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

3.2 กฎหมายไทย

3.2.1 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติจราจรทางบกเป็นกฎหมายเทคนิคอันเป็นบทบัญญัติที่กฎหมายห้าม (malaprohibita) ซึ่งมีหลักการและวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการใช้ถนนหรือทางของผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้⁴¹

⁴⁰ ศูนย์ข้อมูลและข่าวสืบสวนเพื่อสิทธิพลเมือง. (2563). ญี่ปุ่น. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.tcijthai.com/news/2017/23/watch/6939>. [2563, 25 มีนาคม].

⁴¹ พิณธิรา ทวีปัญญาศ. (2555). *อำนาจในการบังคับโทษปรับและมาตรการทดแทนโทษปรับของพนักงานสอบสวน: ศึกษากรณีตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า

มาตรา 4

(1) “การจราจร” หมายความว่า การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง จี หรือไล่ต้อนสัตว์

(2) “ทาง” หมายความว่า ทางเดินรถ ช่องเดินรถ ช่องเดินรถประจำทาง ไหล่ทาง ทางเท้า ทางข้าม ทางร่วมทางแยก ทางลาด ทางโค้ง สะพาน และลานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางส่วนบุคคลที่เจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้ในการจราจรหรือที่หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร*ได้ประกาศให้เป็นทางตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย แต่ไม่รวมไปถึงทางรถไฟ

(3) “ทางเดินรถ” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับการเดินรถไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดิน

(4) “ช่องเดินรถ” หมายความว่า ทางเดินรถที่จัดแบ่งเป็นช่องสำหรับการเดินรถ โดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวแบ่งเป็นช่องไว้

(5) “ช่องเดินรถประจำทาง” หมายความว่า ช่องเดินรถที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถสำหรับรถโดยสารประจำทางหรือรถบรรทุกคนโดยสารประเภทที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กำหนด

(6) “ทางเดินรถทางเดียว” หมายความว่า ทางเดินรถใดที่กำหนดให้ผู้ขับรถขับไปในทิศทางเดียวกันตามเวลาที่หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร*กำหนด

(7) “ขอบทาง” หมายความว่า แนวริมของทางเดินรถ

(8) “ไหล่ทาง” หมายความว่า พื้นที่ที่ต่อจากขอบทางออกไปทางด้านข้างซึ่งยังมิได้จัดทำเป็นทางเท้า

(9) “ทางร่วมทางแยก” หมายความว่า พื้นที่ที่ทางเดินรถตั้งแต่สองสายตัดผ่านกัน รวมบรรจบกัน หรือติดกัน

(10) “วงเวียน” หมายความว่า ทางเดินรถที่กำหนดให้รถเดินรอบเครื่องหมายจราจรหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นในทางร่วมทางแยก

(11) “ทางเท้า” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับคนเดินซึ่งอยู่ข้างใดข้างหนึ่งของทาง หรือทั้งสองข้างของทาง หรือส่วนที่อยู่ชิดขอบทางซึ่งใช้เป็นที่สำหรับคนเดิน

(12) “ทางข้าม” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับให้คนเดินเท้าข้ามทางโดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวหรือดอกหมุดไว้บนทาง และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่ทำให้คนเดินเท้าข้ามไม่ว่าในระดับใต้หรือเหนือพื้นดินด้วย

(13) “เขตปลอดภัย” หมายความว่า พื้นที่ในทางเดินรถที่มีเครื่องหมายแสดงไว้ให้เห็นได้ชัดเจนตลอดเวลา สำหรับให้คนเดินเท้าที่ข้ามทางหยุดรอหรือให้คนที่ขึ้นหรือลงรถหยุดรอก่อนจะข้ามทางต่อไป

(14) “ที่คับขัน” หมายความว่า ทางที่มีการจราจรพลุกพล่านหรือมีสิ่งกีดขวาง หรือในที่ซึ่งมองเห็นหรือทราบได้ล่วงหน้าว่าอาจเกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่รถหรือคนได้ง่าย

(15) “รถ” หมายความว่า ยานพาหนะทางบกทุกชนิด เว้นแต่รถไฟและรถราง

(16) “รถยนต์” หมายความว่า รถที่มีล้อตั้งแต่สามล้อและเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น ยกเว้นรถที่เดินบนราง

(17) “รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น และมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ

(18) “รถจักรยาน” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังของผู้ขับขี่ที่มีไซ้เป็นการลากเข็น

(19) “รถถูกเงิน” หมายความว่า รถดับเพลิงและรถพยาบาลของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือรถอื่นที่ได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบ หรือให้ใช้เสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่กำหนดให้

(20) “รถบรรทุก” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้บรรทุกสิ่งของหรือสัตว์

(21) “รถบรรทุกคนโดยสาร” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้บรรทุกคนโดยสารเกินเจ็ดคน

(22) “รถโรงเรียน” หมายความว่า รถบรรทุกคนโดยสารที่โรงเรียนใช้รับส่งนักเรียน

(23) “รถโดยสารประจำทาง” หมายความว่า รถบรรทุกคนโดยสารที่เดินตามทางที่กำหนดไว้ และเรียกเก็บค่าโดยสารเป็นรายคนตามอัตราที่วางไว้เป็นระยะทางหรือตลอดทาง

(24) “รถแท็กซี่” หมายความว่า รถยนต์ที่ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน

(25) “รถลากจูง” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับลากจูงรถหรือเครื่องมือการเกษตรหรือเครื่องมือการก่อสร้าง โดยตัวรถนั้นเองมิได้ใช้สำหรับบรรทุกคนหรือสิ่งของ

(26) “รถพ่วง” หมายความว่า รถที่เคลื่อนที่ไปโดยใช้รถอื่นลากจูง

(27) “มาตรแท็กซี” หมายความว่า เครื่องแสดงอัตราและค่าโดยสารของรถแท็กซี โดยอาศัยเกณฑ์ระยะทางหรือเวลาการใช้รถแท็กซี หรือ โดยอาศัยทั้งระยะทางและเวลาการใช้รถแท็กซี

(28) “ผู้ขับขี่” หมายความว่า ผู้ขับรถ ผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตาม ก ฎ ห ม า ย ว่าด้วยการขนส่ง ผู้ลากขึ้นยานพาหนะ

(29) “คนเดินเท้า” หมายความว่า คนเดินและให้รวมตลอดถึงผู้ใช้เก้าอี้ล้อสำหรับคนพิการหรือรถสำหรับเด็กด้วย

(30) “เจ้าของรถ” หมายความว่า รวมถึงผู้มีรถไว้ในครอบครองด้วย

(31) “ผู้เก็บค่าโดยสาร” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการเก็บค่าโดยสาร และผู้ดูแลคนโดยสารที่อยู่ประจำรถบรรทุกคนโดยสาร

(32) “ใบอนุญาตขับขี่” หมายความว่า ใบอนุญาตขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

(33) “สัญญาณจราจร” หมายความว่า สัญญาณใด ๆ ไม่ว่าจะแสดงด้วยธง ไฟ ไฟฟ้า มือ แขน เสียงนกหวีด หรือด้วยวิธีอื่นใด สำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ขี่ หรือไล่อ้อนสัตว์ ปฏิบัติตามสัญญาณนั้น

(34) “เครื่องหมายจราจร” หมายความว่า เครื่องหมายใด ๆ ที่ได้ติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทางสำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ขี่ หรือไล่อ้อนสัตว์ ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้น

(35) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(37) “เจ้าพนักงานจราจร” หมายความว่า หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรและข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

(ก) รองผู้กำกับการจราจร

(ข) สารวัตรจราจร

(ค) รองสารวัตรจราจร

(ง) ผู้บังคับหน่วยงานจราจร

(จ) รองผู้บังคับหน่วยงานจราจร

(ฉ) ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอื่นซึ่งหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร

(38) “หัวหน้าเจ้าพนักงานจรรจร” หมายความว่า ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองผู้กำกับการหรือเทียบเท่าที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(39) “อาสาจรรจร” หมายความว่า ผู้ซึ่งผ่านการอบรมหลักสูตรอาสาจรรจร และได้รับแต่งตั้งจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานจรรจรตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(40) “ผู้ตรวจการ” หมายความว่า ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

มาตรา 43 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

- (1) ในขณะที่อ่อนความสามารถในอันที่จะขับ⁴²
- (2) ในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น
- (3) ในลักษณะกีดขวางการจราจร
- (4) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียวอันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (5) ในลักษณะที่ผิดปกติวิสัยของการขับรถตามธรรมดาหรือไม่อาจแลเห็นทางด้านหน้าหรือด้านหลังด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้านได้พอแก่ความปลอดภัย
- (6) คร่อมหรือทับเส้นหรือแนวแบ่งช่องเดินรถเว้นแต่เมื่อเปลี่ยนช่องเดินรถเลี้ยวรถหรือกลับรถ
- (7) บนทางเท้าโดยไม่มีเหตุอันสมควรเว้นแต่รถลากเข็นสำหรับทารกคนป่วยหรือคนพิการ
- (8) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น
- (9) ในขณะที่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น

มาตรา 142 หัวหน้าเจ้าพนักงานจรรจรหรือเจ้าพนักงานจรรจรมีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถในเมื่อ

- (1) รถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 6
- (2) เห็นว่าผู้ขับขี่หรือบุคคลใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้นๆ

⁴²โกเมน กัทกริมย์. (2541). โทษปรับ. *วารสารอัยการ* 163, หน้า 163. คำสั่งกรมการขนส่งทางบกที่ 243/2557 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การตรวจสุขภาพเพื่อออกไปรับรองแพทย์ สำหรับผู้ขอรับและต่ออายุใบอนุญาตขับรถ. โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (2558).

ในกรณีที่ผู้มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ให้หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานจราจรสั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ดังกล่าวว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะขับหรือเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือไม่⁴³

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ทดสอบให้หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายใน⁴⁴ระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็วหากผู้นั้นยอมให้ทดสอบและผลการทดสอบปรากฏว่าไม่ได้ฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

ในกรณีที่ผู้มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ขับรถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหากผู้นั้นยังไม่ยอมให้ทดสอบตามวรรคสามโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นฝ่าฝืนมาตรา 43 (2)

การทดสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
มาตรา 160 ตรีผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับและให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือนหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทและให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปีหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่
ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาทและให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปีหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาทและให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

จึงเห็นได้ว่า มาตรา 43 เป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อความปลอดภัยในการขับขี่ยานพาหนะทั้งความปลอดภัยของผู้ใช้รถใช้ถนนด้วยกันและผู้อื่นทั่วไปด้วย สำหรับการขับขี่ขณะเมาสุรา ตามมาตรา 43(2) นั้น เนื่องจากการดื่มสุรามีผลกระทบต่อระบบประสาททำให้หย่อน

⁴³โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ. (2558). *เช็คสุขภาพก่อนสตาร์ท*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:<http://www.hitap.net/96503>. [2562, 25 พฤศจิกายน].

⁴⁴Weekendhobby. (2562). *ประวัติยานยนต์ไทย*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.weekendhobby.com/board/trooper/Question.asp?ID=24825>. [2562, 19 พฤศจิกายน].

สมรรถภาพในการขับขี่⁴⁵ ผู้ขับขี่ขาดสติและตัดสินใจช้าลง อันเป็นการเพิ่มโอกาสในการก่อให้เกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่ในขณะที่หย่อนความสามารถทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งอาจนำไปสู่การขับรดด้วยความเร็วสูงโดยประมาทและนำหาวาดเสียอันอาจเกิดอันตรายกับร่างกาย ชีวิต หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น ตามมาตรา 43(4) และ 43(8) ไปในคราวเดียวกัน ดังนั้น ผู้ที่กระทำความผิดฐานขับขี่ในขณะที่เมาสุราอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติในมาตรา 43(2) ถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดและต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 160 ตรี แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 43 ทวิ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ทั้งนี้ ตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานจราจร* หรือผู้ตรวจการมีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่รถบางประเภทตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าได้เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามวรรคหนึ่งหรือไม่ และหากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าผู้ขับขี่นั้นไม่ได้เสพก็ให้ผู้ขับขี่นั้นขับรดต่อไปได้⁴⁶

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ตรวจสอบ ให้หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร* พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานจราจร* หรือผู้ตรวจการมีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ เพื่อดำเนินการตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณีเพื่อให้การตรวจสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว และเมื่อผู้นั้นยอมรับการตรวจสอบแล้ว หากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าไม่ได้เสพ ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

การตรวจสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (แก้มาตรา มาตรา 43 ทวิ) เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่ในปัจจุบัน อุบัติเหตุร้ายแรงที่เกิดขึ้นบนท้องถนนอันเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลต่าง ๆ นั้น มีสาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องมาจากผู้ขับขี่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีนในขณะที่ขับรด แม้จะได้มีการจับกุมปราบปรามและป้องกันมิให้ผู้ขับขี่เสพหรือเมาสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวในขณะที่ขับรดแล้วก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่ายังมีผู้ขับขี่ที่ฝ่าฝืนอยู่อีก สมควรกำหนดให้ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการทดสอบหรือการตรวจสอบ

⁴⁵ วัฒนพร เหมือนสวาท. (2558). *ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการควบคุมรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี. หน้า

⁴⁶ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522.

ของมีนเมาหรือสารเสพติดดังกล่าวในผู้ขับขี่ได้ เช่นเดียวกับเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าพนักงานดังกล่าว และปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ตรวจการให้สามารถดำเนินการทดสอบหรือตรวจสอบตลอดจนจับกุมปราบปรามผู้ขับขี่ซึ่งเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีนในขณะขับรถ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้เกิดความปลอดภัยในท้องถนนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 43 จัตวา ในกรณีที่ผู้ตรวจการพบว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) หรือมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการส่งตัวผู้นั้นพร้อมพยานหลักฐานในเบื้องต้นแก่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินหกชั่วโมงนับแต่เวลาที่พบการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อดำเนินคดีต่อไป

มาตรา 157/1 ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร* พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานจราจร* หรือผู้ตรวจการที่ทำให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา 43 ทวิ หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการที่ทำให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ตามมาตรา 43 ตรี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอีกหนึ่งในสาม และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่⁴⁷

⁴⁷พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522.

ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช 2522 จะเห็นได้ว่าเป็นกฎหมายที่กำหนดขึ้นมาเพื่อควบคุมการใช้ถนนหรือทางของผู้ขับขี่ให้มีความระมัดระวังให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อสงวนหรือเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลที่ใช้ทางร่วมกันหรือซึ่งในประเด็นที่มุ่งเน้นผู้ขับขี่ซึ่งเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีนในขณะที่ขับรถให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดความปลอดภัยในท้องถนนมากยิ่งขึ้น

3.2.2 พระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช 2522

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ได้ประกาศใช้บังคับมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2473 นับเป็นเวลาเกือบห้าสิบปีแล้ว และในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วประมาณยี่สิบครั้ง อย่างไรก็ตามก็ยังมีบทบัญญัติอีกหลายมาตราที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัยและสภาพการณ์ของบ้านเมืองสมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสมและรัดกุมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้

“รถ” หมายความว่า รถยนต์รถจักรยานยนต์รถพ่วง รถบดถนน รถแทรกเตอร์และรถอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“รถยนต์” หมายความว่า รถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการ และรถยนต์ส่วนบุคคล

“รถยนต์สาธารณะ” หมายความว่า

(1) รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด ซึ่งได้แก่รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนที่รับจ้างระหว่างจังหวัด โดยรับส่งคนโดยสารได้เฉพาะที่นายทะเบียนกำหนด

(2) รถยนต์รับจ้าง ซึ่งได้แก่รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน หรือรถยนต์สาธารณะอื่นนอกจากรถยนต์โดยสารประจำทาง

“รถยนต์บริการ” หมายความว่า รถยนต์บรรทุกคนโดยสารหรือให้เช่าซึ่งบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน ดังต่อไปนี้⁴⁸

(1) รถยนต์บริการธุรกิจ ซึ่งได้แก่รถยนต์ที่ใช้บรรทุกคนโดยสารระหว่างท่าอากาศยาน ท่าเรือเดินทะเล สถานีขนส่งหรือสถานีรถไฟกับ โรงแรมที่พักอาศัย ที่ทำการของผู้โดยสารหรือที่ทำการของผู้บริการธุรกิจนั้น

(2) รถยนต์บริการทัศนอาจร ซึ่งได้แก่รถยนต์ที่ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใช้รับส่งคนโดยสารเพื่อการท่องเที่ยว⁴⁹

⁴⁸ กรมการขนส่งทางบก. (2534). *วิวัฒนาการของกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมและจัดระเบียบขนส่งทางบก, 50 ปี กรมการขนส่งทางบก*. กรุงเทพฯ: กรมการขนส่งทางบก.

(3) รถยนต์บริการให้เช่า ซึ่งได้แก่รถยนต์ที่จัดไว้ให้เช่าซึ่งมิใช่เป็นการเช่าเพื่อนำไปรับจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือสิ่งของ

“รถยนต์ส่วนบุคคล” หมายความว่า รถยนต์นั่งส่วนบุคคล และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ซึ่งมีได้ใช้ประกอบการขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

“รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์หรือกำลังไฟฟ้าและมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ และให้หมายความรวมถึงรถจักรยานที่ติดเครื่องยนต์

“รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล” หมายความว่า รถจักรยานยนต์ที่มีได้ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสาร

“รถจักรยานยนต์สาธารณะ” หมายความว่า รถจักรยานยนต์ที่ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารแต่ไม่หมายรวมถึงรถจักรยานยนต์ที่มีพ่วงข้างและรถจักรยานที่ติดเครื่องยนต์

“รถพ่วง” หมายความว่า รถที่เคลื่อนที่ไปโดยใช้รถอื่นลากจูง

“รถบดถนน” หมายความว่า รถที่ใช้ในการบดอัดวัสดุบนพื้นให้แน่น และมีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัวเอง หรือใช้รถอื่นลากจูง

“รถแทรกเตอร์” หมายความว่า รถที่มีล้อหรือสายพาน และมีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัวเอง เป็นเครื่องจักรกลขึ้นพื้นฐานในงานที่เกี่ยวกับการขุด ดัก ดันหรือฉุดลาก เป็นต้น หรือรถยนต์สำหรับลากจูงซึ่งมิได้ใช้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ตามวัตถุประสงค์ที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วเพื่อควบคุมและบังคับกับรถยนต์ทุกประเภท โดยกำหนดประเภทรถและลักษณะของรถยนต์ที่สามารถใช้วิ่งบนถนนหลวง การจดทะเบียนการใช้รถและการชำระภาษี ตลอดจนใบอนุญาตขับขี่เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการใช้ทางร่วมกันและกฎหมายฉบับนี้เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในส่วนที่หากผู้ขับขี่ซึ่งเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีน ในขณะที่ขับรถซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในท้องถนน ดังนั้นตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช 2522 จึงมุ่งเน้นป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนและผู้ใช้รถใช้ถนนร่วมกัน

พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ได้บัญญัติเกี่ยวกับใบอนุญาตขับรถไว้ในหมวด 3 ตั้งแต่ มาตรา 42 ถึงมาตรา 57 โดยมีประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้

1) ประเภทของใบอนุญาตขับรถ

⁴⁹กฎกระทรวง ฉบับที่ 44 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522. (2537, 13 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 111 (ตอนที่ 15 ก). หน้า 10.

ปัจจุบัน พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ได้กำหนดประเภทของใบอนุญาตขับรถเอาไว้รวมทั้งสิ้น 11 ชนิด ได้แก่⁵⁰

(1) ใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคล รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล หรือรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว มีอายุ 2 ปี นับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ และจะขอต่อใบอนุญาตเพื่อเปลี่ยนเป็นใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคล รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล หรือรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลตามประเภท (2) (3) หรือ (4) ได้ ต้องได้รับใบอนุญาตชั่วคราวมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

(2) ใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลมีอายุ 5 ปี นับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ และขอต่อใบอนุญาตได้อีกคราวละ 5 ปี โดยผู้ขอต่อใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพของร่างกายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(3) ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อส่วนบุคคล มีอายุ 5 ปี นับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ และขอต่อใบอนุญาตได้อีกคราวละ 5 ปี โดยผู้ขอต่อใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพของร่างกายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(4) ใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ มีอายุ 3 ปี นับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ และขอต่อใบอนุญาตได้อีกคราวละ 3 ปี โดยผู้ขอต่อใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพของร่างกายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(5) ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อสาธารณะ มีอายุ 3 ปี นับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ และขอต่อใบอนุญาตได้อีกคราวละ 3 ปี โดยผู้ขอต่อใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพของร่างกายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(6) ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล มีอายุ 5 ปี นับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ และขอต่อใบอนุญาตได้อีกคราวละ 5 ปี โดยผู้ขอต่อใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพของร่างกายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(6/1) ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์สาธารณะ มีอายุ 3 ปี นับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ และขอต่อใบอนุญาตได้อีกคราวละ 3 ปี โดยผู้ขอต่อใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพของร่างกายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(7) ใบอนุญาตขับรถบดถนน มีอายุ 5 ปี นับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ และขอต่อใบอนุญาตได้อีกคราวละ 5 ปี โดยผู้ขอต่อใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพของร่างกายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง⁵¹

⁵⁰พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522. (2522, 12 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 96 (ตอนที่ 77 ฉบับพิเศษ), หน้า 22.

(8) ใบอนุญาตขับรถแทรกเตอร์ มีอายุ 5 ปี นับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ และขอต่อใบอนุญาตได้อีกคราวละ 5 ปี โดยผู้ขอต่อใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพของร่างกายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(9) ใบอนุญาตขับรถชนิดอื่นนอกจาก (1) ถึง (8) เช่นรถใช้งานเกษตรกรรมมีอายุ 5 ปี นับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ และขอต่อใบอนุญาตได้อีกคราวละ 5 ปี โดยผู้ขอต่อใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพของร่างกายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(10) ใบอนุญาตขับรถตามความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีทั้งนี้ ใบอนุญาตขับรถตาม (1) ใช้สำหรับขับรถยนต์บริการให้เช่า เฉพาะในกรณีที่ผู้ขับรถเป็น ผู้เช่าได้ด้วย ใบอนุญาตขับรถตาม (2) ใช้สำหรับขับรถยนต์บริการให้เช่าได้ด้วย ใบอนุญาตขับรถตาม (4) ใช้สำหรับขับรถยนต์บริการและใช้แทนใบอนุญาตขับรถตาม (2) ได้ด้วย ใบอนุญาตขับรถตาม (5) ใช้แทนใบอนุญาตขับรถตาม (3) ได้ด้วย และใบอนุญาตขับรถตาม (6/1) ใช้แทนใบอนุญาตขับรถตาม (6) ได้ด้วย นอกนั้นใช้แทนกันไม่ได้

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถในประเภทการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทางหรือการขนส่งโดยรถยนต์เล็กตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ให้ใช้แทนใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522ตาม (2) และใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะตาม (4) ได้ และใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถในประเภทการขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกให้ใช้แทนใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลตาม (2) ได้

ปัจจุบัน อายุของใบอนุญาตจะแบ่งกว้างๆ ได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภท 2 ปี หรือที่เรียกกันว่า ใบขับขี่ชั่วคราวซึ่งเป็นใบอนุญาตที่กรมการขนส่งทางบกออกให้แก่ ผู้ขอรับใบอนุญาตครั้งแรก ก่อนที่การต่ออายุใบอนุญาตครั้งต่อไปจะเปลี่ยนเป็น ใบอนุญาตประเภท 5 ปี ซึ่งหลักเกณฑ์การต่อใบอนุญาตไม่ว่าจาก 2 ปี เป็น 5 ปี หรือการขอต่ออายุจากใบอนุญาต 5 ปี เป็น 5 ปี ก็ตาม มีข้อกำหนดให้ผู้ขอต่อใบอนุญาตต้องเข้าทดสอบสมรรถภาพร่างกายด้วย รวมถึงการขอรับใบอนุญาตขับรถสาธารณะ อายุของใบอนุญาตจะมีกำหนด 3 ปี โดยการขออายุต่ออายุใบอนุญาตมีกำหนดให้ต้องเข้าทดสอบสมรรถภาพร่างกายด้วยเช่นเดียวกัน

2)คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถ

⁵¹กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการขอและการออกใบอนุญาตขับรถและการขอต่ออายุและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตขับรถ พ.ศ.2548. (2548, 19 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 98 ตอน ก. หน้า 7.

มาตรา 46 พระราชบัญญัติรถยนต์ (2522)บัญญัติว่า ผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา 43 (1) ใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคล รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล หรือรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์แต่ถ้าเป็นผู้ขอใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ชั่วคราว สำหรับรถจักรยานยนต์ความจุกระบอกสูบขนาดไม่เกินเก้าสิบลูกบาศก์เซนติเมตรต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์⁵²

(2) มีความรู้และความสามารถในการขับรถ

(3) มีความรู้ในข้อบังคับการเดินรถตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

(4) ไม่เป็นผู้มีร่างกายพิการจนเป็นที่เห็นได้ว่าไม่สามารถขับรถได้ ซึ่งต้องขอความเห็นจากกรมการขนส่งทางบกเป็นกรณีไป

(5) ไม่มีโรคประจำตัวที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเห็นว่าอาจเป็นอันตรายขณะขับรถ⁵³

(6) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน

(7) ไม่มีใบอนุญาตขับรถชนิดเดียวกันอยู่แล้ว

(8) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกยึดหรือพักใช้ใบอนุญาตขับรถ

(9) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ ซึ่งมีไฉ่จากเหตุขาดคุณสมบัติเรื่องอายุของผู้ขอใบอนุญาตขับรถ เว้นแต่ได้พ้นกำหนดสามปีไปแล้วนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ โดยให้อธิบดีกำหนดเงื่อนไขในการพิจารณาการออกใบอนุญาตขับรถไว้ด้วย⁵⁴

มาตรา 46 นี้เป็นการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะขอใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคล รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล หรือรถจักรยานยนต์ชั่วคราว (ประเภท 1) โดยกำหนดอายุว่าจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์นั้น แสดงว่ารัฐยอมเห็นว่าบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์นั้นยังไม่มีวุฒิภาวะมากพอที่จะควบคุมยานพาหนะและขับขี่ยานพาหนะอย่างปลอดภัยได้ และยังกำหนดให้

⁵²สาโรจน์ คุ่มทรัพย์. (2539). *การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 30.

⁵³โรงพยาบาลเชียงใหม่ใกล้หมอ. (2563). *ใบรับรองแพทย์*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://th.phuket.thai-sale.com/medical-certificate/>. [2563, 21 มีนาคม].

⁵⁴พนมกร ดิษฐสุวรรณ. (2562). *ความรู้เกี่ยวกับใบรับรองแพทย์*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=cmu2807&date=06-01-2008&group=4&gblog=5>. [2562, 17 ธันวาคม].

บุคคล ผู้ที่จะขอใบอนุญาตขับขี่จะต้องมีความรู้ความสามารถในการขับรถ และมีความรู้ในข้อบังคับการเดินรถ โดยผู้ขอใบอนุญาตขับขี่จะต้องผ่านการอบรมกฎหมายจราจร และผ่านการทดสอบความรู้ในการขับขี่และกฎหมายจราจรที่เกี่ยวข้องด้วย⁵⁵

ส่วนผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคล(ประเภท 2) ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อส่วนบุคคล (ประเภท 3) ใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ (ประเภท 4) ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อสาธารณะ (ประเภท 5) ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล (ประเภท 6) และใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์สาธารณะ (ประเภท 6/1) ต้องมีคุณสมบัติและต้องไม่มีลักษณะข้อห้ามดังต่อไปนี้

- (1) ได้รับใบอนุญาตขับรถชั่วคราว มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (2) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 46 (คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ขอรับใบอนุญาตขับรถชั่วคราว) และ
- (3) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษหรือถูกเจ้าพนักงานเปรียบเทียบปรับตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป สำหรับความผิดเกี่ยวกับการขับรถอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เว้นแต่จะพ้นโทษครั้งสุดท้ายไม่น้อยกว่าหกเดือนแล้ว⁵⁶

- (ก) ฝ่าฝืนสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร
- (ข) ในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น
- (ค) ในลักษณะกีดขวางการจราจร
- (ง) ใช้ความเร็วเกินอัตราที่กำหนด
- (จ) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียวอันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (ฉ) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

ในกรณีใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อสาธารณะและใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์สาธารณะ ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เพิ่มเติม ได้แก่

- (1) ได้รับใบอนุญาตขับรถชั่วคราวมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (2) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามในการขอรับใบอนุญาตขับรถชั่วคราวแต่ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ยี่สิบสองปีบริบูรณ์ สำหรับผู้ขอใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ หรือใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อสาธารณะและยี่สิบปีบริบูรณ์สำหรับผู้ขอใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์สาธารณะ⁵⁷

⁵⁵พระราชบัญญัติรถยนต์. (2528, 24 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 102 (ตอนที่ 1564 ฉบับพิเศษ). หน้า 1.

⁵⁶Weekendhobby. (2562). *ประวัติยานยนต์ไทย*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.weekendhobby.com/board/trooper/Question.asp?ID=24825>. [2562, 19 พฤศจิกายน].

⁵⁷กระทรวงคมนาคม. (2534). *50 ปี กรมการขนส่งทางบก*. กรุงเทพฯ: กรมการขนส่งทางบก.

(3) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษหรือถูกเจ้าพนักงานเปรียบเทียบปรับตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป สำหรับความผิดเกี่ยวกับการขบถอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เว้นแต่จะพ้นโทษครั้งสุดท้ายไม่น้อยกว่าหกเดือนแล้ว

(ก) ฝ่าฝืนสัญญาจนจรจรหรือเครื่องหมายจรจร

(ข) ในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น⁵⁸

(ค) ในลักษณะกีดขวางการจรจร

(ง) ใช้ความเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด

(จ) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียวอันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

(ฉ) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

(4) มีสัญชาติไทย

(5) รู้จักถนนและทางหลวงในจังหวัดที่ขอรับใบอนุญาตขบถพอสมควร

(6) ไม่เป็นผู้มีโรคติดต่อร้ายแรงตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(7) ไม่เป็นผู้ติดสุรายาเมาหรือยาเสพติดให้โทษ

(8) ไม่เคยเป็นผู้ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อชีวิต ความผิดต่อร่างกาย ความผิดต่อเสรีภาพ ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์ ความผิดฐานกรรโชก รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ ความผิดฐานยักยอก ความผิดฐานรับของโจร และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือโดยคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี⁵⁹

จากข้อกำหนดดังกล่าว เห็นได้ว่าในส่วนของคุณสมบัติตามข้อ (6) และ (7) หลักฐานที่นำมาแสดงคือใบรับรองแพทย์ที่ออกโดยแพทย์เวชกรรม ซึ่งในใบรับรองแพทย์ได้กำหนดโรคที่ทำการตรวจเพื่อรับรองว่า บุคคลดังกล่าวมิได้เป็น โรคดังกล่าวมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะได้รับใบอนุญาตขบถได้แก่

(1) วัณโรคในระยะติดต่ออันตราย

(2) โรคเรื้อน

⁵⁸กฎกระทรวง ฉบับที่ 44 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522.

⁵⁹กฎกระทรวง ฉบับที่ 52 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522. (2541, 13 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 85 ก. หน้า 1.

- (3) โรคเท้าช้าง
- (4) โรคติดยาเสพติดให้โทษ
- (5) โรคพิษสุราเรื้อรัง⁶⁰

นอกจากต้องใช้ใบรับรองแพทย์เป็นหลักฐานอย่างหนึ่งในการยื่นขอรับใบอนุญาตขับรถเป็นครั้งแรกแล้ว การต่ออายุใบอนุญาตจาก 2 ปี เป็น 5 ปี และการขอต่อใบอนุญาตขับรถสาธารณะไม่ว่าจะเป็นการขอครั้งแรกหรือการต่ออายุก็ตาม ต้องใช้ใบรับรองแพทย์เป็นหลักฐานด้วยทุกครั้ง เว้นแต่การขอต่ออายุใบอนุญาตจาก 5 ปี เป็น 5 ปี กรมการขนส่งทางบก กำหนดให้ใช้หลักฐานคือ ใบอนุญาตขับรถใบเดิม และบัตรประชาชนตัวจริงเท่านั้น

3) หลักฐานการยื่นขอใบอนุญาตขับรถ

การยื่นคำขอรับใบอนุญาตขับรถนั้น เป็นไปตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการออกใบอนุญาตขับรถและการขอต่ออายุและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตขับรถ (กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการออกใบอนุญาตขับรถและการขอต่ออายุและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตขับรถ, 2548) ข้อ 2 ซึ่งกำหนดไว้ดังต่อไปนี้

บุคคลซึ่งจะขอรับใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อส่วนบุคคลชั่วคราว ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว หรือใบอนุญาตขับรถชนิดอื่นตามมาตรา 43 (9) ใบอนุญาตขับรถชนิดอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา 43 (1) ถึง (8) ให้ยื่นคำขอตามแบบที่กรมการขนส่งทางบกกำหนดพร้อมด้วยหลักฐาน ดังต่อไปนี้⁶¹

(1) บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชนพร้อมด้วยภาพถ่ายในกรณีผู้ขอเป็นคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองให้ยื่นใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวหรือหนังสือเดินทางหรือเอกสารที่ใช้แทนหนังสือเดินทาง พร้อมด้วยภาพถ่าย

(2) ภาพถ่ายหรือสำเนาทะเบียนบ้าน ในกรณีที่ผู้ขอเป็นคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองให้ยื่นใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือหลักฐานแสดงที่พักอาศัยในราชอาณาจักรที่ทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศออกให้หรือใบอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวพร้อมด้วยภาพถ่าย

⁶⁰โรงพยาบาลควนเนียง. (2563). *โรคอันตรายอะไรบ้างที่ป่วยแล้วไม่ควรขับรถคนเดียว เพราะมีโอกาสเสี่ยงสูงทำให้เกิดอุบัติเหตุได้สูง*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.knhos.com/index.php/15-how2learn/5-six-not-drive>. [2563, 27 มีนาคม].

⁶¹กฎกระทรวง ฉบับที่ 44 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522. (2537, 13 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 111 (ตอนที่ 15 ก). หน้า 10.

(3) ใบรับรองแพทย์แสดงว่าไม่มีโรคประจำตัวอันอาจเป็นอันตรายขณะขับรถ และไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ซึ่งมีอายุใช้ได้ตามที่แพทย์ผู้รับรองกำหนดแต่ต้องออกก่อนวันยื่นคำขอไม่เกินหนึ่งเดือน

(4) หลักฐานการรับรองซึ่งแสดงว่าผ่านการอบรมและจบหลักสูตรการอบรมจากกรมการขนส่งทางบกหรือโรงเรียนสอนขับรถที่กรมการขนส่งทางบกรับรองตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก สำหรับผู้ที่ขอใบอนุญาตขับรถประเภทชั่วคราว ต้องมีหลักฐานการรับรองว่าผ่านการอบรมมาแล้ว 4 ชม.⁶² กรณีต่ออายุจาก 1 ปี เป็น 5 ปี ไม่ต้องใช้หลักฐานการอบรม ส่วนกรณีต่ออายุจาก 5 ปี เป็น 5 ปี ต้องผ่านการอบรม 1 ชั่วโมง

(5) รูปถ่าย ขนาด 3 x 4 เซนติเมตร จำนวน 2 รูป ซึ่งเป็นรูปถ่ายครึ่งตัวหน้าตรงไม่สวมหมวกหรือแว่นตาสีเข้ม และไม่ใส่ผ้าคลุมใบหน้าหรือผ้าโพกศีรษะเว้นแต่ผู้ซึ่งมีความจำเป็นตามศานาณิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมของศาสนาของตน และถ่ายก่อนวันยื่นคำขอไม่เกินหกเดือน

(6) ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือใบอนุญาตพิเศษให้ขับรถยนต์ทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร (ถ้ามี) พร้อมด้วยภาพถ่าย

(7) ใบอนุญาตขับรถของรถประเภทเดียวกันกับที่ขอรับใบอนุญาตซึ่งรัฐบาลของประเทศอื่นออกให้ (ถ้ามี) พร้อมด้วยภาพถ่าย

(8) ใบอนุญาตขับรถตามความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี(ถ้ามี) พร้อมด้วยภาพถ่าย

สำหรับ “หลักฐานการยื่นขอรับใบอนุญาตขับรถ” เห็นได้ว่า ในส่วนของใบรับรองแพทย์ ที่แสดงว่าไม่มีโรคประจำตัวอันอาจเป็นอันตรายขณะขับรถและไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนนั้น มิได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับใบรับรองแพทย์ว่าจะต้องออกให้โดยสถานพยาบาลประเภทใด ดังนั้นในข้อเท็จจริงปัจจุบันพบว่า ใบรับรองแพทย์ส่วนใหญ่เป็นใบรับรองแพทย์ที่ออกโดยคลินิกเวชกรรมซึ่งมิได้มีเครื่องมืออุปกรณ์การตรวจที่ซับซ้อนใด ๆ ดังนั้นใบรับรองแพทย์ดังกล่าวนั้นเป็นการออกโดยมิได้มีการตรวจสุขภาพที่ลงลึกถึงสุขภาพที่แท้จริงเป็นการตรวจแค่เบื้องต้นทางกายภาพเท่านั้น ย่อม ไม่สามารถบ่งชี้ได้อย่างแน่ชัดว่าผู้ที่ขอใบอนุญาตขับรถไม่มีโรคประจำตัวที่อาจเป็นอันตรายขณะขับรถและไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนจริงหรือไม่

4)หลักเกณฑ์ในทดสอบสมรรถภาพร่างกายเพื่อขอรับใบอนุญาตขับรถ

⁶²โรงเรียนสอนขับรถแคว้นชักรุงเทพฯ (บรมราชชนนี). (2558). *การทดสอบสมรรถภาพร่างกาย*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:<http://www.drivingthailand.com/สอบใบขับขี่ทดสอบสายตาอดสีและทดสอบสมรรถภาพร่างกาย.html>. [2563, 14 มีนาคม].

การขอมีใบอนุญาตขับขี่นั้นนอกจากจะต้องยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแล้ว ผู้ยื่นคำขอยังจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน และ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522 อีกทั้งยังต้องมีการทดสอบความรู้ความสามารถในการขับรถตามกฎหมายจราจร นายทะเบียนจึงจะสามารถออกใบอนุญาตขับขี่ให้แก่ผู้ขอได้⁶³

กรมการขนส่งทางบก ได้แบ่งการทดสอบการขับรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็น 3 ขั้นตอน คือ (1) การทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย (2) การทดสอบข้อเขียน และ (3) การทดสอบขับรถ

(1) การทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย มี 4 การทดสอบได้แก่ ทดสอบสายตาทางกว้าง ถ้าสามารถมองเห็นทั้งด้านซ้ายและด้านขวา เป็นมุมกว้างข้างละ 75 องศา 2 ใน 3 ครั้ง ให้ถือว่าผ่านการทดสอบ ทดสอบสายตาทางลึก ให้ทดสอบการมองเห็นในระยะ 2.50 - 3.50 เมตร รวม 3 ครั้ง หากผลการทดสอบห่างจากจุดที่กำหนดไม่เกินกว่า 1 นิ้ว 2 ใน 3 ครั้ง ให้ถือว่าผ่าน การทดสอบท่าโดยการทดสอบจะให้นั่งใช้ปุ่มบังคับให้เสาเล็ก ๆ ให้มาอยู่ในแนวตรงกัน หรือใกล้เคียง และการทดสอบสายตาบอดสี ให้ดูสีเขียว สีแดง และสีเหลืองจากเครื่องทดสอบหรือแผ่นภาพทดสอบที่กรมการขนส่งทางบกกำหนดหรือเห็นชอบ โดยอยู่ห่างจากแผ่นภาพทดสอบในระดับสายตา ระยะไม่น้อยกว่า 3 เมตร แล้วอ่านสีตามที่เจ้าหน้าที่กำหนดสีละ 3 ครั้ง หากอ่านได้ถูกต้อง 2 ใน 3 ครั้ง ให้ถือว่าผ่านการทดสอบ และการทดสอบปฏิกิริยา ให้ทดสอบความสามารถในการใช้เบรกเท้ารวม 3 ครั้ง หากสามารถเหยียบเบรกได้ในระยะเวลาน้อยกว่า หรือเท่ากับ 0.75 วินาที 2 ใน 3 ครั้ง ให้ถือว่าผ่านการทดสอบ⁶⁴

(2) การทดสอบข้อเขียน ผู้ประสงค์ขอใบอนุญาตขับขี่จะต้องเข้าห้องอบรม 2 ชั่วโมง อบรมความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจร กฎหมายว่าด้วยรถยนต์, กฎหมายทางหลวง และการขับรถที่ต้องปลอดภัย จากนั้น ผู้เข้ารับการทดสอบข้อเขียนต้องทดสอบความรู้ในข้อควรปฏิบัติ หรือข้อบังคับการเดินรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ตามชนิดของใบอนุญาต กรณีเป็นการทดสอบสำหรับการขอรับใบอนุญาตขับรถสาธารณะ ต้องทดสอบความรู้เกี่ยวกับถนนและทางหลวงในเขตจังหวัดที่ขอรับใบอนุญาตขับรถนั้นด้วย

กรณีทดสอบข้อเขียนใน เขตกรุงเทพมหานคร จะใช้วิธีการทดสอบด้วยระบบ E-exam จำนวน 50 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน และต้องได้ 45 คะแนนขึ้นไปจึงจะถือว่าผ่านการทดสอบ (90 เปอร์เซ็นต์) แต่หากเป็นสำนักงานขนส่งจังหวัดอื่น ๆ ใช้วิธีการทดสอบโดยแบบทดสอบ ซึ่ง

⁶³โรงเรียนสอนขับรถ BKK Driving. (2562). *ขั้นตอนการสอบขับรถยนต์แบบใหม่ ปี พ.ศ. 2557*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:<http://www.bkkdriving.com/index.php?mo=59&action=page&id=263574>. [2562, 29 พฤศจิกายน].

⁶⁴โรงเรียนสอนขับรถ BKK Driving. (2562). *ขั้นตอนการสอบขับรถยนต์แบบใหม่ ปี พ.ศ. 2557*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:<http://www.bkkdriving.com/index.php?mo=59&action=page&id=263574>. [2562, 29 พฤศจิกายน].

แบบทดสอบข้อเขียนเป็นแบบปรนัย มีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 ชุด แต่ละชุดมี 50 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน โดยใช้หลักเกณฑ์การผ่านการทดสอบเดียวกัน กรณีผู้เข้ารับการทดสอบอ่าน และ เขียนหนังสือไม่ได้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการทดสอบอ่านคำถามให้ฟังแล้วให้ผู้เข้ารับการทดสอบ ตอบด้วยปากเปล่า และทำเครื่องหมายด้วยตนเอง และให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการทดสอบบันทึกในกระดาษคำตอบว่า “สอบปากเปล่า” พร้อมทั้งลงนามกำกับไว้เป็นหลักฐานเมื่อเสร็จสิ้นการสอบ และแจ้งผลการทดสอบให้ทราบโดยเร็ว⁶⁵

(3) การทดสอบขับรถยนต์ ทำการทดสอบขับรถ จำนวน 3 ท่า คือ ท่าที่ 1 และท่าที่ 2 เป็นท่าบังคับ และเลือกทดสอบอีก 1 ท่าตามความเหมาะสมของสนามทดสอบ

ท่าที่ 1 การขับรถเดิน หน้าและหยุดรถเทียบทางเท้า ผู้เข้ารับการทดสอบต้องขับรถเดินหน้า ตั้งแต่เริ่มขับรถอย่างต่อเนื่องไปจนถึงจุดทดสอบที่กำหนดให้หยุดรถ โดยให้หยุดรถได้เพียงครั้งเดียว ณ จุดที่กำหนดให้หยุดเท่านั้น ด้านซ้ายของรถต้องขนานขอบทางและห่างจากขอบทางไม่เกิน 25 เซนติเมตร กันชนหน้าหรือล้อหน้าสุดหรือขอบล้อสำหรับที่ไม่มีกันชนหน้าต้องไม่ล้ำเกินจุดหยุดรถข้างทาง และต้องอยู่ห่างจากจุดหยุดรถนั้น ไม่เกิน 1 เมตร และต้องไม่ขับรถปีนทางเท้าหรือขอบทาง⁶⁶

ท่าที่ 2 การขับรถเดินหน้าและถอยหลังในทางตรง ให้เลือกทดสอบแบบใดแบบหนึ่ง ดังนี้ แบบที่ 1 ให้ขับรถเดินหน้าและถอยหลังออกโดยตลอดช่องเดินรถ ซึ่งประกอบด้วยหลักที่ตั้งไว้ในแนวตรงขนานกัน 2 แถว มีความยาวประมาณ 10 - 12 เมตร หลักแต่ละหลักในแถวเดียวกัน มีระยะห่าง 1.5 เมตร ส่วนความกว้างของช่องเดินรถเท่ากับความกว้างสุดของตัวรถรวมกระจกมองข้างบวก เพิ่มอีก 0.5 เมตร ต้องไม่ขับรถชนหรือเบียดหลัก ให้ขับรถเดินหน้าหรือถอยหลังได้เพียงครั้งเดียว และเครื่องยนต์ต้องไม่ดับ แบบที่ 2 ให้ขับรถเดินหน้าและถอยหลังออกโดยตลอดช่องเดินรถ ซึ่งมีขนาดความกว้าง 2.50 เมตร ยาว 10 - 12 เมตร เป็นระยะคงที่ที่ใช้ขับรถทุกขนาด ล้อรถต้องไม่ทับเส้น หรือไม่ชนหรือเบียดหลัก ให้ขับรถเดินหน้าและถอยหลังได้เพียงครั้งเดียวและเครื่องยนต์ต้องไม่ดับ

ท่าที่ 3 เป็นการทดสอบตามความเหมาะสมของสนามทดสอบ ได้แก่

⁶⁵โรงเรียนสอนขับรถแคว้นกรุงเทพฯ (บรมราชชนนี). (2558). *การทดสอบสมรรถภาพร่างกาย*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.drivingthailand.com/สอบใบขับขี่ทดสอบสายตาอดสีและทดสอบสมรรถภาพร่างกาย.html>. [2563, 14 มีนาคม].

⁶⁶โรงเรียนสอนขับรถแคว้นกรุงเทพฯ (บรมราชชนนี). (2558). *การทดสอบสมรรถภาพร่างกาย*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.drivingthailand.com/สอบใบขับขี่ทดสอบสายตาอดสีและทดสอบสมรรถภาพร่างกาย.html>. [2563, 14 มีนาคม].

(1) การขับรถยนต์หลังเข้าจอดและออกจากช่องว่างด้านซ้ายให้ขับรถยนต์หลังเข้าจอดในช่องว่างด้านซ้ายซึ่งประกอบด้วยหลักไม่น้อยกว่า 9 หลัก เป็นช่องกว้างเท่ากับความกว้างของรถรวมกระจกมองข้างบวกเพิ่มข้างละ 0.5 เมตร ความยาวของช่องจอดเท่ากับความยาวของตัวรถบวกเพิ่มอีก 2.5 เมตร ตั้งแต่เริ่มเข้าเกียร์ขับรถยนต์หลังเข้าจอดจนกระทั่งขับออกจากช่องว่างด้านซ้ายต้องเข้าเกียร์หรือเปลี่ยนเกียร์ไม่เกิน 7 ครั้ง ต้องไม่ชนหรือเบียดหลัก และตัวรถต้องขนานกับขอบทางหรือหลักด้านซ้าย ล้อรถต้องไม่ทับเส้นแบ่งช่องทาง⁶⁷

(2) การหยุดรถและออกรถบนถนนลาด (สำหรับรถเกียร์ธรรมดา) ให้ขับรถขึ้นเนินหรือสะพานโค้งแล้วหยุดรถบนเชิงลาดของเนินหรือสะพานโค้งนั้น โดยให้กันชนหน้าอยู่ที่จุดหยุดรถแล้วออกรถข้ามเนินหรือสะพานโค้งนั้นไปโดยปลอดภัย ต้องไม่ขับรถในลักษณะที่อาจเกิดอันตรายหรือเป็นเหตุให้ตัวรถเคลื่อนถอยจากจุดที่หยุดเกินกว่า 1 เมตร และเครื่องดับไม่เกิน 2 ครั้ง

(3) การกลับรถ ให้กลับรถในช่องเดินรถ ซึ่งประกอบด้วยหลักที่ตั้งไว้ขนานกัน 2 แถว มีความยาวประมาณ 10 - 12 เมตร หลักในแต่ละแถวห่างกัน 1.5 เมตร ส่วนความกว้างของช่องเดินรถเท่ากับความยาวของรถบวกเพิ่มอีก 2 เมตร ต้องไม่ขับรถชน หรือเบียดหลัก และตั้งแต่เริ่มขับรถเพื่อกลับรถ จนกระทั่งกลับรถแล้วเสร็จต้องเปลี่ยนเกียร์ไม่เกินกว่า 7 ครั้ง⁶⁸

(4) การขับรถเดินหน้าเข้าจอดในช่องที่เป็นมุมฉาก ให้ผู้เข้ารับการทดสอบขับรถจากจุดเริ่มต้นให้ขับเดินหน้าเข้าไปในช่องจอดที่เป็นมุมฉาก ซึ่งประกอบด้วยหลักที่ตั้งเป็นแนวทดสอบ 2 แถว ขนานกันเป็นช่องเดินรถกว้าง 8 เมตร ยาวประมาณ 10 -20 เมตร และหลักอีก 2 แถวที่ตั้งเป็นแนวช่องจอดที่เป็นมุมฉากกับช่องเดินรถที่มีความกว้างเท่ากับ ความกว้างของตัวรถรวมกับกระจกมองข้างบวกเพิ่มอีกข้างละ 1 เมตร ความยาวเท่ากับความยาวของตัวรถบวกเพิ่มอีก 1 เมตร

(5) การขับรถโดยปฏิบัติ ตามเครื่องหมายจราจร ให้ขับรถโดยปฏิบัติตามเครื่องหมายจราจร ไม่น้อยกว่า 8 เครื่องหมาย คือ ป้ายหยุด ห้ามเลี้ยวซ้ายหรือห้ามเลี้ยวขวา ให้เลี้ยวซ้ายหรือให้เลี้ยวขวา ห้ามหยุดรถ ห้ามเข้า และเครื่องหมายอื่น ๆ อีก 3 เครื่องหมาย และต้องให้สัญญาณไฟตามจุดต่าง ๆ ได้ถูกต้องทุกแห่ง

เมื่อผ่านการทดสอบแล้วจะได้รับใบอนุญาตขับรถชนิดชั่วคราว มีกำหนด 2 ปี จากนั้นจึงขอเปลี่ยนเป็นใบอนุญาตขับรถชนิดส่วนบุคคลมีกำหนด 5 ปี เมื่อใบอนุญาตขับรถชนิด

⁶⁷โรงเรียนสอนขับรถแคว้นกรุงเทพฯ (บรมราชชนนี). (2558). *การทดสอบสมรรถภาพร่างกาย*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:<http://www.drivingthailand.com/สอบใบขับขี่ที่ทดสอบสายตาอดสีและทดสอบสมรรถภาพร่างกาย.html>. [2563, 14 มีนาคม].

⁶⁸โรงเรียนสอนขับรถ BKK Driving. (2562). *ขั้นตอนการสอบขับรถยนต์แบบใหม่ปี พ.ศ. 2557*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:<http://www.bkkdriving.com/index.php?mo=59&action=page&id=263574>. [2562, 29 พฤศจิกายน].

ชั่วคราวมีอายุครบ 2 ปี แล้ว และมีได้นำมาเปลี่ยนประเภทหากขาดอายุเกิน 1 ปีแต่ไม่เกิน 3 ปี จะต้องทดสอบข้อเขียนใหม่ หากขาดอายุเกิน 3 ปี จะต้องทำการทดสอบใหม่ทั้งหมด

อนึ่ง หลักเกณฑ์ในการทดสอบสมรรถภาพร่างกายดังกล่าว พึ่งมีการกำหนดให้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตขับรถทุกกรณีต้องเข้ารับการทดสอบสมรรถภาพร่างกายด้วย ซึ่งจะมีผลทำให้ตรวจพบว่าบุคคลใดที่มีสมรรถภาพร่างกายลดลงและไม่เหมาะสมที่จะได้รับใบอนุญาตขับรถ แต่ในกรณีใบอนุญาตขับรถประเภทตลอดชีพ กลับไม่มีมาตรการทางกฎหมายใดกำหนดให้ผู้ขับรถกลุ่มนี้ต้องกลับมาทดสอบสมรรถภาพร่างกายอีก⁶⁹

5)การกำหนดบทลงโทษกรณีไม่มีใบอนุญาตขับรถ

ตาม พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522 มาตรา 46 วางหลักไว้ว่า

“การขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ตาม พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522 มาตรา 46 เป็นมาตราที่กำหนดบทลงโทษกรณีผู้ขับรถกระทำการฝ่าฝืนด้วยการขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ซึ่งถือเป็นมาตราที่สำคัญเพื่อขยับยั้งมิให้มีการฝ่าฝืนกระทำความผิดเกิดขึ้น แต่ทั้งนี้บทลงโทษดังกล่าวอาจไม่เพียงพอที่จะยับยั้งการฝ่าฝืนดังกล่าวได้ โดยเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศที่มีบทลงโทษในอัตราที่สูงกว่าประเทศไทย ผู้ขับรถในต่างประเทศจึงมีความเกรงกลัวและเคารพกฎหมายมากกว่าประเทศไทย ดังนั้นจึงควรมีการแก้ไขบทลงโทษดังกล่าวให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกในการเคารพกฎหมายและป้องกันการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน⁷⁰

3.2.3พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์พ.ศ. 2551

เหตุผลที่รัฐประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้เนื่องจากตระหนักถึงผลร้ายที่เกิดจากเครื่องดืมแอลกอฮอล์ดังที่ทำให้เหตุผลในท้ายพระราชบัญญัตินี้ว่า“โดยที่เครื่องดืมแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพครอบครัวอุบัติเหตุและอาชญากรรมซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศสมควรกำหนดมาตรการต่างๆในการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดืมแอลกอฮอล์เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้าน

⁶⁹วิวรรธน์กร สวัสดิ์. (2562). *บทวิจัยการเกิดอุบัติเหตุในสถานประกอบการ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้ จ 1 ก :http://www.npc-se.co.th/npc_date/npc_previews.asp?id_head=5&id_sub=17&id=793. [2562, 23 ธันวาคม].

⁷⁰วิโรจน์ ไร่ใจปการ และคณะ. (2541). *การศึกษาการลงทุนในระบบการจราจร-ขนส่ง เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544)*. รายงานการวิจัยคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สังคมและเศรษฐกิจช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน โดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”⁷¹

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่าสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุราทั้งนี้ไม่รวมถึงยาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกกฎกระทรวงระเบียบและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้กฎกระทรวงระเบียบและประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 31 ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภครถเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(7) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

ตามความในมาตรา 4 และมาตรา 31(7) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ดังกล่าวนายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติจึงได้ออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องกำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บนทางพ.ศ. 2555⁷²

ข้อ 1 ห้ามผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บนทางในขณะขับขี่หรือในขณะโดยสารอยู่ในรถหรือบนรถซึ่งมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบกพ.ศ. 2522 กำหนดความหมายไว้ดังนี้

(2) “ทาง” หมายความว่าทางเดินรถช่องเดินรถช่องเดินรถประจำทางไหล่ทางทางเท้าทางข้ามทางร่วมทางแยกทางลาดทางโค้งสะพานและลานที่ประชาชนใช้ในการจราจรและให้หมายความรวมถึงทางส่วนบุคคลที่เจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้ในการจราจรหรือที่เจ้าพนักงานจราจรประกาศให้เป็นทางตามพระราชบัญญัตินี้

(15) “รถ” หมายถึงยานพาหนะทางบกทุกชนิดเว้นแต่รถไฟและรถราง

มาตรา 42 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

⁷¹ สมมานชัย หงส์ทอง. (ม.ป.ป.). *ปัญหาการจราจร*. เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการของกองบังคับการตำรวจจราจร 2535. หน้า 7-9.

⁷² สุกัญญา ยุกสัน. (2562). *อุบัติเหตุการจราจร*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.royin.go.th/?knowledge=อุบัติเหตุการจราจร>. [2562, 16 ธันวาคม].

จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่ใช่ความผิดลหุโทษเพราะความผิดลหุโทษจะต้อง ระวังโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้นผู้ใดดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณต้องห้าม โดยเฉพาะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขณะขับขี้อรถหรือ ขณะโดยสารอยู่ในรถหรือบนรถ (แม้จะไม่ได้ขับขี้อก็ตาม) ย่อมมีโทษจำคุก 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยกฎหมายไทยกำหนดโทษเฉพาะแก่ผู้ขับขี้อขณะเมาสุราและผู้ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขณะโดยสารอยู่ในรถหรือบนรถ (แม้จะไม่ได้ขับขี้อก็ตาม) แต่ไม่รวมถึงบุคคล ผู้ให้ยืมให้ใช้รถ ผู้จัดหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดังเช่นในประเทศญี่ปุ่น

จากปัญหาที่พบขณะเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนระหว่างเจ้าพนักงานตำรวจและผู้ขับขี้อ ในเรื่องการเป่าหรือไม่เป่าวัดระดับแอลกอฮอล์ซึ่งตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา43(2) ได้ออกกฎหมายห้ามขับขี้อในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นจึงอาจสงสัยต่อไปว่า แล้วจะทราบได้อย่างไรว่าผู้ขับขี้อเมา ใช้อะไรเป็นเกณฑ์ชี้วัดและเจ้าพนักงานจะสั่งหรือบังคับ ผู้ต้องหาได้อย่างไรหรือไม่ในประเด็นนี้ให้คำตอบว่าเจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจสั่งให้หยุดรถเพื่อ ตรวจหาสารแอลกอฮอล์หรือหาสารเมาอย่างอื่นได้และในส่วนของวิธีการตรวจหาแอลกอฮอล์ได้มี กฎกระทรวงบัญญัติไว้เฉพาะซึ่งพอสรุปได้ว่าตรวจโดย 3 วิธี คือ จากการเป่าลมหายใจ จาก บัสสาวะ หรือจากเลือด โดยเจ้าพนักงานตำรวจนิยมตรวจหาแอลกอฮอล์จากการเป่าลมหายใจทั้งนี้ ประเทศไทยใช้ระดับแอลกอฮอล์ในเลือดที่เกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ (mg%)เป็นจุดพิจารณาว่า เมาแล้วขับหรือไม่เพราะว่าระดับแอลกอฮอล์ในเลือดมีผลโดยตรงกับโอกาสในการเกิดอุบัติเหตุ กล่าวคือ

- 1)ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด 20 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ โอกาสเกิดอุบัติเหตุใกล้เคียงกับ คนไม่ดื่มสุรา
- 2)ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ โอกาสเกิดอุบัติเหตุเพิ่มเป็น 2 เท่า เทียบกับคนที่ไม่ดื่มสุรา
- 3)ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด 80 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ โอกาสเกิดอุบัติเหตุเพิ่มเป็น3 เท่า เทียบกับคนที่ไม่ดื่มสุรา
- 4)ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด 100 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ โอกาสเกิดอุบัติเหตุเพิ่มเป็น6 เท่า เทียบกับคนที่ไม่ดื่มสุรา
- 5)ระดับแอลกอฮอล์ในเลือด 150 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ โอกาสเกิดอุบัติเหตุเพิ่มเป็น 40เท่า เทียบกับคนที่ไม่ดื่มสุรา
- 6) ระดับแอลกอฮอล์ในเลือดมากกว่า 200 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ไม่สามารถวัดได้ เนื่องจากควบคุมการทดลองไม่ได้

หากผู้ขับขี่ไม่ยอมเป่าก็มีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธการเป่าและเจ้าพนักงานตำรวจไม่มีอำนาจข่มขืนใดๆ เช่น โดยการง้างปากแล้วยึดเครื่องเป่าเข้าปากได้ แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 142 ให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจกักตัวไว้เพื่อตรวจภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแก่กรณีซึ่งอาจกักไว้ 2-3 ชั่วโมง แต่ระหว่างที่กักตัวเจ้าพนักงานตำรวจอาจตั้งข้อหามาแล้วจับ โดยผู้ขับขี่จะตกเป็นผู้ต้องหาทันทีจากนั้นพนักงานสอบสวนอาจใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1 ให้แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญตรวจหรือ มาตรา 237 ทวิ หรือ มาตรา 237 ทรี โดยจะยื่นคำร้องขอต่อศาลให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจแอลกอฮอล์ไว้ก่อนฟ้องคดีก็ได้แต่หากผู้ขับขี่ยังไม่ยอมให้ตรวจก็มีสิทธิ์ปฏิเสธได้เช่นกันแต่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1 วรรค 2 หรือ มาตรา 244/1 วรรค 2 จะสันนิษฐานว่าท่านมีแอลกอฮอล์เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดตามที่พนักงานสอบสวนกล่าวอ้างต่อศาลประกอบกับพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 142 ได้บัญญัติไว้อย่างสอดคล้องกันถึงกรณีที่บุคคลใดมีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้นั้นขับขี่รถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นถ้าผู้นั้นไม่ยอมให้ทดสอบ(เป่าวัดระดับแอลกอฮอล์)โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นขับขี่ขณะเมาสุราตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43(2)⁷³ ดังนั้น ถ้าขึ้นสู่ศาลแล้วบุคคลดังกล่าวไม่สามารถแก้ข้อสันนิษฐานของกฎหมายได้ก็ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 160 ตรี

3.2.4 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522 มีวัตถุประสงค์ในการประกาศใช้คือเนื่องจากกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ใช้บังคับมานานแล้วและมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัยสมควรปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวเพื่อให้การปราบปรามและควบคุมยาเสพติดให้โทษเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยยาเสพติดให้โทษซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกอยู่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

⁷³ นนท์ นุ่มบุญนำ. (2546). การศึกษาการบังคับใช้การดำเนินการมาตรการบันทึกคะแนนอบรม ทดสอบผู้ขับขี่ที่กระทำผิดและการพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา.

(4) “ยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ นิด หรือด้วยประการใดๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่นต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(5) แต่ไม่หมายความรวมถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

“ผลิต” หมายความว่า เพาะ ปลูก ทำ ผสม ปรง แปรสภาพ เปลี่ยนรูป สกัดเอาระห์ทางวิทยาศาสตร์และให้หมายความรวมถึงการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุด้วย

“จำหน่าย” หมายความว่า ขาย จ่ายแจก แลกเปลี่ยน ให้

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

(6) “เสพ” หมายความว่า การรับยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด

(7) “ติดยาเสพติดให้โทษ” หมายความว่า เสพเป็นประจำติดต่อกันและตกอยู่สภาพที่จำเป็นต้องพึ่งยาเสพติดให้โทษ โดยสามารถตรวจพบสภาพเช่นว่านั้นได้ตามหลักวิชาการ

(8) “หน่วยการใช้” หมายความว่า เม็ด ซอง ขวด หรือหน่วยอย่างอื่นที่ทำขึ้นโดยปกติสำหรับการใช้เสพหนึ่งครั้ง

(9) “การบำบัดรักษา” หมายความว่า การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ ซึ่งรวมตลอดถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพและการติดตามผลการบำบัดรักษาด้วย

(10) “สถานพยาบาล” หมายความว่า โรงพยาบาล สถานพยาบาล สถานพักฟื้น หรือสถานอื่นใดเฉพาะที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นสถานที่ทำการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

มาตรา 7 ยาเสพติดให้โทษแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

(1) ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน (Heroin)

(2) ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน (Morphine) โคคาอีน (Cocaine) โคเดอีน (Codeine) ฝิ่นยา (Medicinal Opium)

(3) ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยาและมียาเสพติดให้โทษในประเภท 2 ผสมอยู่ด้วย ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(4) ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือประเภท 2 เช่น อาเซติก แอนไฮไดรด์ (Acetic Anhydride) อาเซติกคลอไรด์ (Acetyl Chloride)

(5) ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น กัญชา พืชกระท่อม ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีประกาศระบุชื่อยาเสพติดให้โทษตามมาตรา 8(1) เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ คำว่า ผื่นยา (Medicinal Opium) หมายถึง ผื่นที่ได้ผ่านกรรมวิธีปรุงแต่งโดยมีความมุ่งหมายเพื่อใช้ในทางยา

มาตรา 57 ห้ามมิให้ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 หรือประเภท 5

มาตรา 58 ห้ามมิให้ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 2 เว้นแต่การเสพนั้นเป็นการเสพเพื่อการรักษาโรคตามคำสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรมที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 17(41) มาตรา 58/1 ในกรณีจำเป็นและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในสถาน สถานใดๆ หรือยานพาหนะ ให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจตรวจ หรือทดสอบ หรือสั่งให้รับการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นมียาเสพติดให้โทษดังกล่าวอยู่ในร่างกายหรือไม่

พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ตำแหน่งใด ระดับใด หรือชั้นยศใดจะมีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือจะต้องได้รับอนุมัติจากบุคคลใดก่อนดำเนินการ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ โดยทำเอกสารมอบหมายให้ไว้ประจำตัวพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนั้น วิธีการตรวจหรือการทดสอบตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ในประกาศดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการเกี่ยวกับการแสดงความบริสุทธิ์ของพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ และมาตรการเกี่ยวกับการห้ามเปิดเผยผลการตรวจหรือทดสอบแก่ผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้อง ในกรณีที่ปรากฏผลเบื้องต้นเป็นที่สงสัยว่ามียาเสพติดให้โทษอยู่ในร่างกาย จนกว่าจะได้มีการตรวจยืนยันผลเป็นที่แน่นอนแล้ว

มาตรา 91 ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 57 หรือยาเสพติดให้โทษในประเภท 2 อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 58 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ(77)มาตรา 92 ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 57 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับถ้ายาเสพติดให้โทษซึ่งเป็นวัตถุแห่งการกระทำความผิดดังกล่าวมานั้นเป็นพืชกระท่อม ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 นี้ได้กำหนดลักษณะยาเสพติดที่ต้องห้ามไว้ เนื่องจากยาเสพติดก่อให้เกิดโทษต่อชีวิต ทรัพย์สินต่อผู้เสพและอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นได้ในส่วนรวมยิ่งหากผู้ขบขี้เสพล้างเสพลิดคั่งกล่าวในขณะที่ขับรถแล้วอาจก่อให้เกิดความเสียหายในสังคมส่วนรวม พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช 2522 จึงมีส่วนป้องปรามเหตุที่จะเกิดขึ้นไม่ให้เกิดความเสียหายต่อสังคมส่วนรวม

3.2.5 ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญามีวัตถุประสงค์เพื่อจำกัดความผิดในวงกว้างโดยยังไม่เฉพาะเจาะจงเป็นความผิดที่ไม่ใช่ความผิดทางเทคนิคซึ่งต้องอาศัยเจตนาในการกำหนดความผิดและโทษซึ่งในที่นี้ประกอบไปด้วยมาตราที่เกี่ยวข้องกับการเมาแล้วขับดังต่อไปนี้

มาตรา 291 ผู้ใดกระทำโดยประมาทและการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท⁷⁴

มาตรา 300 ผู้ใดกระทำโดยประมาทและการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัสต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 390 ผู้ใดกระทำโดยประมาทและการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตราย หรือจิตใจต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ 126

ซึ่งในประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติความผิดให้เป็นลักษณะทั่วไป นอกจากต้องรับผิดตามพระราชบัญญัติจราจรแล้ว ยังสามารถนำประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้ในเรื่องขบขี้ขณะเมาสุราได้เพราะผู้ขบขี้ขณะเมาสุรานั้นอาจไม่มีเจตนาในขณะที่กระทำความผิดแต่เมื่อความผิดเกิดขึ้นโดยความประมาทเนื่องจากผู้ขบขี้หาได้ใช้ความระมัดระวังในการขับขี้เพียงพอไม่ จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้ขบขี้ต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291 ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 300 และถ้าการกระทำโดยประมาทนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กาย ต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 390⁷⁶

⁷⁴ นัชรินทร์ ชูหิรัญญ์วัฒน์. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 32.

⁷⁵ ณัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2557). *ประมวลสาระชุดวิชากฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง เล่ม 1*. นนทบุรี: สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

⁷⁶ สารานันท์ คุ่มทรัพย์. อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 51. หน้า 30.

ตารางที่ 3.3เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายพระราชบัญญัติจรรยาบรรณตามระบบกฎหมายไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ

ประเด็น	ประเทศไทย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศอังกฤษ
โรคที่กำหนดให้มีการ ตรวจและรับรองใน ใบรับรองแพทย์ ประกอบการขอรับ ใบอนุญาตขับรถ	<ul style="list-style-type: none"> - โรคจิตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ - อาการของการติดยาเสพติดให้โทษและอาการของพิษสุราเรื้อรัง - โรคเรื้อนในระยะติดต่อหรือในระยะที่ปรากฏอาการที่เป็นที่รังเกียจแก่สังคม - วัณโรคในระยะอันตราย - โรคเท้าช้างในระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคม 		<ul style="list-style-type: none"> - โรคเบาหวานซึ่งต้องใช้ insulin - ประวัติกลิ้ามเนื้อหัวใจตาย กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด หรือเส้นเลือดหัวใจอุดตัน หรือโรคหัวใจอื่น - ประวัตินิ่วในถุงน้ำดี - อาการของความดันโลหิตสูง - ประวัติหรืออาการของโรคข้อ Rhenumatic ข้ออักเสบ - โรคทางระบบประสาทกล้ามเนื้อหรือโรคของหลอดเลือดส่วนปลาย - ประวัติโรคลมชัก - ประวัติโรคทางจิต ประสาท ทั้งที่มีพยาธิสภาพและไม่มี 	

ประเด็น	ประเทศไทย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศอังกฤษ
บทลงโทษผู้ขับรถยนต์ โดยไม่มีใบขับขี่	จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับ สูงสุดไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ	โทษปรับไม่เกิน 300,000 เยน (88,000 บาท) หรือจำคุกไม่เกิน 2 ปี	มีโทษปรับไม่เกิน 2,500 ดอลลาร์ สหรัฐ (800,000 บาท) หรือจำคุก ไม่เกิน 6 เดือน และถูกบันทึก ประวัติตลอดชีวิต	
อัตราโทษกรณีมีสาร เสพติดในร่างกายขณะ ขับขี่ยานพาหนะ	ระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ใน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออก ฤทธิ์ต่อจิตและประสาทอีกหนึ่งใน สาม และให้ศาลสั่งพักใช้ ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนด ไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอน ใบอนุญาตขับขี่ เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้ง แต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ขับขี่			ปรับได้ไม่จำกัด และ/หรือ จำคุก 6 เดือน พักใบอนุญาต ขับขี่อย่างน้อย 12 เดือน หรือ จะต้องถูกพักใบอนุญาตขับขี่ เป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี หาก ผู้กระทำผิดเคยถูกสั่งพัก ใบอนุญาตมากกว่าสองครั้ง เป็นระยะเวลา 56 วันหรือ มากกว่านั้นภายใน 3 ปีก่อน หน้านี้ หรือจะต้องถูกพัก ใบอนุญาตขับขี่เป็นเวลาอย่าง น้อย 3 ปี หากผู้กระทำผิดถูก ตัดสินว่าได้กระทำความผิด ฐานขับขี่ขณะมีสารเสพติดใน

ประเด็น	ประเทศไทย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศอังกฤษ
				<p>ร่างภายในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมามีความล่าช้าในการพิจารณาคดีให้พิจารณาพักใบอนุญาตนั้นชั่วคราวก่อนได้</p> <p>(1) หากบุคคลหนึ่งทำให้บุคคลอื่นเสียชีวิตด้วยการจับจักรยานพาหนะที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องจักรบนถนนหรือสถานที่สาธารณะอื่น ๆ โดยไม่ใส่ใจและเอาใจใส่หรือไม่คำนึงถึงบุคคลอื่นที่ใช้ถนนหรือสถานที่และ</p> <p>(a) ในขณะที่เขากำลังขับรถเขาอยู่ภายใต้อิทธิพลของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติด</p> <p>ในกรณีความผิดตาม</p>

ประเด็น	ประเทศไทย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศอังกฤษ
				มาตรา 3(a) มีบทกำหนดโทษที่เป็นความผิดทางอาญาคือจำคุก 14 ปี
บทกำหนดโทษกรณีเมาแล้วขับ	<p>ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับและให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือนหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่</p> <p>เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายผู้กระทำ</p> <p>ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาทและให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่</p>	<p>1) เมาแล้วขับ: จำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือปรับไม่เกิน 1 ล้านเยน (360,000 บาท) หักคะแนน 35 เต็มและเพิกถอนใบขับขี่ 3 ปี</p> <p>2) เมาแล้วขับเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต: จำคุกไม่เกิน 20 ปี (เป็นโทษที่มีความรุนแรงรองจากความผิดฐานฆ่าคนตาย)</p> <p>3) มีแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินกว่า 0.15 มิลลิกรัมต่อลมหายใจ 1 ลิตร: จำคุกไม่เกิน 3 ปีหรือปรับไม่เกิน 5 แสนเยน (180,000 บาท) หักคะแนน 13-25 เต็มและยึดใบขับขี่ตั้งแต่</p>		

ประเด็น	ประเทศไทย	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศสหรัฐอเมริกา	ประเทศอังกฤษ
		<p>90 วันไปจนถึงเพิกถอนใบขับขี่ 2 ปี</p> <p>4) ผู้ให้ยืมหรือให้ใช้ยานพาหนะ: จำคุกและปรับเท่าผู้ขับขี่ผู้ จำหน่าย ผู้สนับสนุนให้ดื่ม</p> <p>5) ผู้โดยสารร่วมมาด้วยแบ่งได้ ดังนี้</p> <p>5.1) กรณีผู้ขับขี่มาแล้วขับ: จำคุก ไม่เกิน 3 ปีหรือปรับไม่เกิน 5 แสนเยน (180,000 บาท)</p> <p>5.2) กรณีผู้ขับขี่มีแอลกอฮอล์ใน ร่างกาย: จำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือ ปรับไม่เกิน 3 แสนเยน (108,000 บาท)</p>		